

Commissie voor Financiën en
Begroting

van

WOENSDAG 30 SEPTEMBER 2026

Voormiddag

Commission des Finances et du
Budget

du

MERCREDI 30 SEPTEMBRE 2026

Matin

De openbare commissievergadering wordt geopend om 10.07 uur en voorgezeten door de heer Steven Vandeput.

La réunion publique de commission est ouverte à 10 h 07 et présidée par M. Steven Vandeput.

De teksten die cursief zijn opgenomen in het Integraal Verslag werden niet uitgesproken en steunen uitsluitend op de tekst die de spreker heeft ingediend.

Les textes figurant en italique dans le Compte rendu intégral n'ont pas été prononcés et sont la reproduction exacte des textes déposés par les auteurs.

01 **Vraag van Kjell Vander Elst aan Vincent Van Peteghem (VEM Begroting, belast met Administratieve Vereenvoudiging) over "Het federale subsidieregister" (56018165C)**

01 **Question de Kjell Vander Elst à Vincent Van Peteghem (VPM Budget, chargé de la Simplification administrative) sur "Le registre fédéral des subventions" (56018165C)**

01.01 **Kjell Vander Elst** (Anders.): Goedemorgen, mijnheer de minister. Mijn vraag is al een tijdje hangende, meer bepaald sinds 17 juli, toen u het Federaal register van financiële overdrachten aankondigde.

Met de lancering van dat Federaal register van financiële overdrachten legde u geldstromen ten bedrage van 180 miljard euro bloot. Dat is toch niet min. Met federale subsidies worden kennelijk heel uiteenlopende zaken betoelaagd. Inderdaad, federale subsidies gaan veel breder dan de ondersteuning in Vlaanderen bijvoorbeeld van hamstercoaches. Hoe dan ook zijn er een aantal opmerkelijke zaken geregistreerd. In het licht van het begrotingstekort van vandaag moeten we de facultatieve subsidies daarin toch eens onder de loep nemen.

Het is goed dat we met het Federaal register van financiële overdrachten een zicht hebben op de stromen van de federale subsidies, maar we moeten voorkomen dat dat zomaar een administratieve inventaris blijft. Het register mag niet een lange Excellijst blijven; wij moeten er absoluut iets mee doen.

Een regeringslid gesteld dat de besparing op facultatieve subsidies politiek gespreid moet worden om partijen te ontzien. Ik vind dat een opmerkelijke uitspraak, zeker in het licht van de begrotingsbesprekingen en de uitdaging waarvoor u en uw regering de komende dagen en weken staan. Garandeert u dat er een objectieve doorlichting komt van de facultatieve subsidiestromen, los van de politieke achterban of zuil? Waarom wordt de besparing van 200 miljoen euro die u aangekondigd hebt op de facultatieve pot, pas tegen 2029 volledig ingezet? Kan dat niet naar voren worden getrokken, zeker gezien de problematiek van de begroting, waar u voor grote uitdagingen staat?

Mijn derde vraag is ondertussen irrelevant geworden, want uw databank is ondertussen openbaar. Daar hoeft ik dus geen antwoord meer op.

01.02 **Minister Vincent Van Peteghem:** Mijnheer Vander Elst, het Federaal register van financiële overdrachten, dat voor het eerst alle overdrachten of subsidies samenbrengt, is goed voor een bedrag van ongeveer 180 miljard euro in 2025. Het grootste deel bestaat uit de dotaties aan de deelstaten, sociale uitgaven en toelagen aan federale instellingen, die natuurlijk ook voortvloeien uit wetgeving en beheerscontracten. De facultatieve subsidies bedragen in totaal ongeveer 900 miljoen euro. Het register is natuurlijk ook de basis voor de systematische evaluatie, conform de vraag van de FOD BOSA naar een uitgaventoets.

Doorlichting gebeurt voor elke subsidie op basis van dezelfde criteria. Is er een duidelijke wettelijke basis? Is het wel een federale bevoegdheid? Is er geen overlap met andere overheden of kredieten? Is er een meetbare doelstelling? Is er een redelijke verhouding tussen de administratieve kosten en het bedrag dat gevraagd of betaald wordt? Elke minister zal natuurlijk binnen zijn of haar bevoegdheid die oefening maken. De beoordeling van de individuele subsidies gebeurt dan ook op inhoudelijke gronden.

De besparing van 200 miljoen euro is het eindpunt van ons meerjarige traject tegen 2029. Een deel van de subsidies ligt vast in lopende of meerjarige overeenkomsten. Een eventuele abrupte stopzetting ervan brengt natuurlijk een aantal juridische risico's met zich mee. Het groeipad naar de besparing van 200 miljoen euro is inderdaad ook vastgelegd in de begrotingsopmaak. In de domeinen waarin er geen verbintenissen lopen, kan zo'n besparing sneller gaan. De rentewinst van een jaar vervroeging bedraagt enkele miljoenen euro en weegt natuurlijk minder zwaar door dan de puur juridisch houdbare uitvoering.

De regering beslist tijdens de begrotingsopmaak voor 2027 welke subsidies worden uitgedoofd, welke worden geschrapt en welke worden verminderd. U begrijpt dat ik daar vandaag niet op vooruit wil lopen. De vaststellingen tot nu toe tonen versnippering, hernieuwing zonder evaluatie en een risico op dubbele financiering. Die evaluaties nemen we uiteraard mee in de discussie in de regering.

De beslissingen worden zichtbaar in de begrotingsdocumenten, zodra die in de Kamer worden ingediend. Uiteraard zal het ook duidelijk worden wanneer we volgend jaar een update van het register bekendmaken.

01.03 Kjell Vander Elst (Anders.): Mijnheer de minister, dank voor uw duidelijke antwoord. Het klopt dat de federale subsidiestromen van een heel andere orde zijn dan de Vlaamse, alhoewel daar uiteraard ook gewerkt wordt met subsidies bijvoorbeeld voor onderwijs.

We mogen niet alles op flessen trekken, maar we moeten zeker eens met de luizenkam door de pot van facultatieve subsidies gaan. Elke euro zullen we nodig hebben om de staatsschuld af te bouwen en het begrotingstekort terug te dringen. Ik ben blij te vernemen dat de regering ook bij de opmaak van de begroting van volgend jaar zal nagaan of ze eventueel toch al een en ander kan versnellen, zonder uiteraard juridische risico's te nemen.

Ik zal de zaak blijven opvolgen, want we zullen elke euro nodig hebben om dit land opnieuw gezond te krijgen.

*L'incident est clos.
Het incident is gesloten.*

02 Questions jointes de

- **François De Smet à Vincent Van Peteghem (VPM Budget, chargé de la Simplification administrative) sur "Les projets belges exposés à une perte du financement européen pour la reprise et la résilience" (56018318C)**

- **Wouter Vermeersch à Vincent Van Peteghem (VPM Budget, chargé de la Simplification administrative) sur "La demande finale de paiement auprès du Fonds de relance européen" (56018939C)**

02 Samengevoegde vragen van

- **François De Smet aan Vincent Van Peteghem (VEM Begroting, belast met Administratieve Vereenvoudiging) over "Belgische projecten die mogelijk EU-financiering door de herstel- en veerkrachtfaciliteit mislopen" (56018318C)**

- **Wouter Vermeersch aan Vincent Van Peteghem (VEM Begroting, belast met Administratieve Vereenvoudiging) over "De finale betalingsaanvraag bij het Europese herstelfonds" (56018939C)**

02.01 François De Smet (DéFI): *L'Echo publiait le 22 août 2026 un article intitulé « Compte à rebours pour les projets du plan de relance », documentant l'approche imminente de l'échéance de mise en œuvre des projets belges financés par la facilité européenne pour la reprise et la résilience.*

Selon ce constat, plusieurs projets ne seront pas achevés dans les délais requis, ce qui exposerait la Belgique à la perte de tranches de financement déjà programmées.

L'échéance est distante de quelques jours à peine au moment où je vous adresse cette question, ce

qui rend l'information particulièrement préoccupante : il ne s'agit plus d'anticiper un risque, mais de mesurer un dommage. Cette actualité s'inscrit dans un contexte budgétaire déjà tendu. Toute tranche européenne perdue est une charge supplémentaire transférée sur le contribuable belge.

Le plan belge présente une particularité structurelle : il est éclaté entre l'autorité fédérale et les entités fédérées, chacune restant responsable de ses propres projets, la coordination et le reporting vers la Commission relevant d'un secrétariat fédéral.

La Cour des comptes a publié plusieurs audits consacrés au suivi de ce plan et y a relevé des retards de reporting ainsi qu'une visibilité insuffisante sur l'état d'avancement réel des projets — précisément le type de faiblesse qui produit aujourd'hui ses effets.

En conséquence, Monsieur le Ministre peut-il me faire savoir:

S'il confirme les constats rapportés par L'Echo et communiquer la liste exhaustive, à la date du 31 août 2026, des jalons et cibles du plan belge qui ne seront pas atteints ou dont la réalisation reste incertaine ?

Dans l'affirmative, Pour chacun d'eux, quelle est l'entité responsable — autorité fédérale, Région ou Communauté — et quelle est la cause identifiée du retard ?

Le montant total, en euros, qui est susceptible d'être perdu du fait de ces jalons non atteints, et la méthodologie selon laquelle ce montant a été estimé ?

Les démarches entreprises auprès de la Commission européenne en vue d'obtenir une révision du plan, une reprogrammation des jalons concernés ou un aménagement du calendrier, et quelles réponses ont-elles reçues ?

Le dispositif de suivi renforcé mis en place pour les instruments européens à venir, afin que les recommandations de la Cour des comptes sur le reporting et la visibilité de l'avancement soient effectivement mises en œuvre ?

02.02 Wouter Vermeersch (VB): Mijnheer de minister, een hele zomer lang hebben we verlangd om u vragen te kunnen stellen. Nu is de herfst aangebroken, al merken we dat buiten nog niet, en kunnen we eindelijk opnieuw aan de slag en u vragen stellen.

In antwoord op mijn eerdere vragen over het Europees plan voor herstel en veerkracht deelde u in onze commissie mee dat de vierde betalingsaanvraag gunstig was beoordeeld, de vijfde zich in de laatste evaluatiefase bevond en nog enkele mijlpalen voor de zesde en laatste aanvraag moesten worden afgerond, waarna die in september zou worden ingediend. Intussen is die Europese deadline van 31 augustus verstreken.

Uw kabinet stelde al in de pers dat alles klaar was en op de volledige uitbetaling van de Europese middelen mikte. De laatste betalingsaanvraag, die volgens *L'Echo* 1,4 miljard euro zou bedragen, waarvan 1,275 miljard euro aan subsidies en 136 miljoen euro aan leningen, zou eind december worden ingediend. Uit de recentste berichtgeving - ik heb gisteren nog mijn vraag geactualiseerd - blijkt dat dat is gebeurd, maar dat minstens de som van de subsidies en de federale leningen uit de zesde betalingsaanvraag onvoldoende is om het totaalbedrag van 1,4 miljard euro te bereiken. We komen uit op 1,381 miljard euro.

De Europese Commissie is voorzichtiger. Bij de recentste evaluatie in juli waren 146 van de 216 mijlpalen en doelstellingen bereikt. De Commissie kan pas na haar finale beoordeling bepalen hoeveel België uiteindelijk zal ontvangen.

Mijnheer de minister, kunt u bevestigen dat België tegen de deadline van 31 augustus alle 216 mijlpalen en doelstellingen daadwerkelijk heeft gerealiseerd? Zo niet, welke staan nog open?

Kunt u bevestigen dat de zesde betalingsaanvraag tijdig, dus tegen 30 september, dat is vandaag, werd ingediend?

Wat is de actuele stand van zaken van de vierde en vijfde betalingsaanvraag? Hoeveel subsidies en leningen heeft België inmiddels daadwerkelijk ontvangen?

Uw kabinet mikt op de volledige uitbetaling en een laatste schijf van 1,4 miljard euro. Hoe groot is vandaag nog het risico dat de Europese Commissie een deel van die middelen niet zal uitbetalen? Is het volledig verwachte bedrag reeds als ontvangst in de begrotingsramingen verwerkt?

02.03 Vincent Van Peteghem, ministre: Vendredi dernier, tant le Conseil des ministres, pour le volet fédéral, que le Comité de concertation, pour l'ensemble des pouvoirs publics, ont approuvé la sixième demande de paiement. Il s'agit d'une demande de paiement complète, ce qui signifie que chaque entité estime que tous les jalons et toutes les cibles du Plan pour la reprise et la résilience ont été atteints avec succès.

Het laatste amendement van ons plan werd op 27 augustus door de Raad van de Europese Commissie goedgekeurd. De Europese Commissie zal de komende maanden een beoordeling van die betalingsaanvraag maken. Informele contacten vinden al geruime plaats en hebben momenteel nog geen grote blokkerende factoren aan het licht gebracht. Uiteraard konden nog niet alle maatregelen door de Europese Commissie informeel worden geëvalueerd. Dat zal in de komende periode nog gebeuren.

De vierde en de vijfde betalingsaanvraag werden intussen door de Europese Commissie positief beoordeeld. Het bedrag van de vierde betalingsaanvraag, goed voor 566 miljoen euro aan subsidies, werd al uitgekeerd. Het bedrag van de vijfde betalingsaanvraag, goed voor 225 miljoen euro aan subsidies, zal op 1 oktober worden uitgekeerd en vervolgens over de verschillende entiteiten worden verdeeld.

Sur le site web de la Commission européenne, vous pouvez facilement retrouver toutes les informations pertinentes dans le tableau de bord de la reprise et de la résilience.

02.04 François De Smet (DéFI): Je remercie le ministre pour sa réponse relativement rassurante, qui permet de considérer que, théoriquement, nous ne devrions pas perdre l'argent du Plan de relance, que ce soit l'État fédéral ou les entités fédérées. Nous y serons attentifs.

02.05 Wouter Vermeersch (VB): Mijnheer de minister, uw kabinet en uzelf communiceren bijzonder zelfzeker over het hele proces: alles zou klaar zijn, de achterstand is ingehaald en België gaat voor de volledige uitbetaling. Uiteindelijk is het echter niet uw kabinet of uzelf die beslist maar de Europese Commissie.

Ik had gevraagd hoeveel mijlpalen al zijn bereikt. U bent daar niet op ingegaan. Bij de meest recente evaluatie stond de teller op 146 van de 216 mijlpalen. Dat betekent dat er nog 70 niet werden afgevinkt.

Van 146 naar 216 gaan op enkele weken tijd zou natuurlijk een heel hevige eindsprint zijn. Wij willen als parlementsleden dan ook graag weten wat nu precies volledig is gerealiseerd.

Er is bovendien een belangrijk verschil tussen alles klaar hebben om de mijlpalen te halen, en alle mijlpalen wel degelijk tijdig halen.

Collega's, de echte test zal nu volgen en die ligt in de uiteindelijke beoordeling van de Europese Commissie en niet in de communicatie van uw kabinet of uw antwoord in de commissie. Mijnheer de minister, u mag erop rekenen dat ik het punt ook hier in de commissie zal opvolgen en dat we vervolgvragen zullen stellen tot we volledige duidelijkheid hebben over het proces.

De **voorzitter**: Daarover is geen twijfel mogelijk.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

*L'incident est clos.
Het incident is gesloten.*

03 Questions jointes de

- Xavier Dubois à Vincent Van Peteghem (VPM Budget, chargé de la Simplification administrative) sur "Les investissements dans l'énergie nucléaire et la clause dérogatoire nationale" (56018389C)
- Frédéric Daerden à Vincent Van Peteghem (VPM Budget, chargé de la Simplification administrative) sur "L'extension de la clause dérogatoire et le financement de la transition climatique" (56019473C)

03 Samengevoegde vragen van

- Xavier Dubois aan Vincent Van Peteghem (VEM Begroting, belast met Administratieve Vereenvoudiging) over "De investeringen in nucleaire activiteiten en de nationale ontsnappingsclausule" (56018389C)
- Frédéric Daerden aan Vincent Van Peteghem (VEM Begroting, belast met Administratieve Vereenvoudiging) over "De uitbreiding van de ontsnappingsclausule en de financiering van de klimaattransitie" (56019473C)

De **voorzitter**: Mijnheer Dubois is afwezig.

03.01 Frédéric Daerden (PS): Monsieur le vice-premier ministre, la Commission européenne a récemment indiqué dans une communication que les États membres ont la possibilité de demander l'extension du champ d'application de leur clause dérogatoire nationale existante pour la défense, afin de couvrir également les mesures renforçant la résilience structurelle du système énergétique.

Selon le ministre du Climat, cette flexibilité budgétaire permettrait à la Belgique de neutraliser deux milliards d'euros par an par rapport à la trajectoire de dépenses établie par la Commission.

Monsieur le ministre, mes questions sont les suivantes. Confirmez-vous ce chiffre? Le gouvernement va-t-il mobiliser cette possibilité et à quelle hauteur? Des premiers projets ont-ils déjà été identifiés? Comment ce montant de deux milliards d'euros s'articule-t-il avec la neutralisation d'une partie de l'augmentation des dépenses de défense?

Au-delà, plus fondamentalement, ce type de mesure ne constitue qu'une étape. Les crises climatiques se succèdent, tout comme les flambées des prix de l'énergie. Ces hausses pèsent sur le pouvoir d'achat des ménages et sur l'activité de nos entreprises et de nos indépendants. Le manque d'investissements et de planification face à la transition en Belgique, comme au niveau européen, crée les crises et les déficits de demain.

Dans un rapport récent, la Banque nationale a estimé que l'atteinte de la neutralité carbone en 2050 pourrait nécessiter environ 25 milliards d'euros par an de financement public et privé. Ce chiffre peut évidemment être discuté, mais il donne un ordre de grandeur des investissements nécessaires pour assurer une transition.

Monsieur le ministre, pensez-vous réellement que c'est en dégageant ponctuellement de petites marges budgétaires et en réalisant des économies sur les pensions, comme le fait ce gouvernement, que nous financerons une véritable transition au bénéfice des ménages et des travailleurs qui doivent se chauffer, se déplacer et vivre? À titre personnel, je ne le pense pas.

En tant que ministre du Budget, comment comptez-vous intégrer le coût de l'inaction climatique dans les futurs trajectoires budgétaires? Plaiderez-vous au niveau européen pour un véritable cadre structurel, une évolution du cadre budgétaire et monétaire, qui soutienne la transition et permette dès lors d'y arriver et d'investir? Ce serait bénéfique pour le climat, mais également pour nos finances publiques – nous en avons besoin – ainsi que pour le pouvoir d'achat des ménages.

03.02 Vincent Van Peteghem, ministre: La Commission européenne a, en effet, récemment publié ses orientations sur l'extension de la clause dérogatoire nationale aux mesures visant à garantir la sécurité énergétique. La marge s'élève à 0,3 % du PIB par an au maximum, et à 0,6 % pour la période 2026-2028, dans les limites du plafond existant de 1,5 %.

Seules les mesures financières au niveau national ayant un impact budgétaire direct et décidées après le 28 février 2026 entrent en ligne de compte. La Commission évalue chaque mesure au cas par cas.

C'est au gouvernement qu'il appartiendra de décider dans quelle mesure la Belgique exploitera cette

marge en matière de sécurité énergétique, ce qui dépendra bien sûr de l'issue des négociations en cours avec ENGIE dans le cadre du projet Aurora.

Je tiens à souligner que cette clause ne génère pas de ressources supplémentaires. Elle autorise un écart temporaire par rapport à la trajectoire des dépenses, mais chaque euro augmente le déficit et la dette, avec les charges d'intérêt qui en découlent. Pour un pays présentant un taux d'endettement tel que le nôtre, toute utilisation doit donc être bien étayée.

La flexibilité énergétique est soumise au même plafond de 1,5 % que les dépenses de défense. Dès lors, ce que l'on consacre à l'énergie réduit la marge disponible pour la défense. La répartition entre ces deux postes pour la période 2026-2028 n'est pas encore fixée à ce jour.

La possibilité de reprise des activités nucléaires dépendra de la structure d'une éventuelle opération Aurora et sera évaluée par l'Institut des comptes nationaux (ICN) et Eurostat. Pour toute question concernant l'état d'avancement du projet Aurora, la sécurité d'approvisionnement énergétique et d'autres projets potentiels dans le domaine des énergies renouvelables, des réseaux, du stockage ou de l'efficacité énergétique, je vous renvoie au ministre de l'Énergie.

03.03 Frédéric Daerden (PS): Merci, monsieur le ministre, pour ces éléments de réponse. L'extension de la clause est une première étape et j'encourage le gouvernement à suivre cette première étape. Tous les éléments permettant d'investir dans la transition sont évidemment les bienvenus. Mais c'est bien sûr largement insuffisant et j'encourage surtout le gouvernement à ne pas en rester là, car l'impact des crises climatiques sur le pouvoir d'achat des ménages, sur notre santé et indirectement sur nos finances publiques est bien entendu énorme.

Nous aurons donc, j'en suis sûr, l'occasion d'en reparler avec votre collègue mais sûrement avec vous aussi.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

De **voorzitter**: Vraag nr. 56018401C van de heer Van Quickenborne wordt op zijn verzoek uitgesteld.

04 Samengevoegde vragen van

- **Wouter Vermeersch aan Vincent Van Peteghem (VEM Begroting, belast met Administratieve Vereenvoudiging) over "Het voorstel tot beperking van de bijdrage aan het nieuwe MFK" (56018427C)**

- **Kjell Vander Elst aan Vincent Van Peteghem (VEM Begroting, belast met Administratieve Vereenvoudiging) over "Het uitblijven van een Belgisch standpunt over het Europees begrotingskader (MFK 2028-2034)" (56018497C)**

04 Questions jointes de

- **Wouter Vermeersch à Vincent Van Peteghem (VPM Budget, chargé de la Simplification administrative) sur "La proposition de limiter la contribution au nouveau CFP" (56018427C)**

- **Kjell Vander Elst à Vincent Van Peteghem (VPM Budget, chargé de la Simplification administrative) sur "L'absence de prise de position de la Belgique sur le cadre budgétaire européen (CFP 2028-2034)" (56018497C)**

04.01 Wouter Vermeersch (VB): Het betreft het meerjarig financiële kader, mijnheer de voorzitter.

De Europese factuur van dit land bedraagt ondertussen jaarlijks al meer dan 8 miljard euro. Als we de pers mogen geloven, komt daar binnenkort mogelijk 2,5 miljard euro bij. Er is immers een eigenmiddelenverwerving door de Europese Unie in rekening gebracht. Gisteren sprak professor Herman Matthijs over een mogelijke extra factuur van 3,5 miljard euro door het nieuwe MFK. Mijnheer de minister, dat stond nog niet in de vraag. Ik wil u die vraag daarom rechtstreeks stellen. Kunt u dat cijfer bevestigen of ontkennen?

Op donderdag 27 augustus kwamen een aantal regeringsleiders samen van een zestal lidstaten die zoals België netto bijdragen aan de Europese begroting, met name Duitsland, Nederland, Zweden, Denemarken, Oostenrijk en Finland. Ze kwamen samen in Berlijn en deden een gezamenlijke oproep om het meerjarig financiële kader voor 2028 tot 2034 met enkele honderden miljarden euro's te

beperken ten opzichte van het door de Europese Commissie voorgestelde MFK van 1,98 biljoen euro. Geen miljard, maar biljoen euro. Het persagentschap Reuters bracht daarbij in herinnering dat de Duitse bondskanselier in juni al had gepleit voor een beperking van het MFK met 400 miljard euro. Volgens verschillende binnenlandse media zou premier De Wever zich bij die gezamenlijke oproep willen hebben aansluiten. Hij kon daarover echter geen akkoord vinden binnen uw regering. Vicepremier Vandenbroucke zou eurobonds bepleiten, terwijl vicepremier Prévot openstaat voor nieuwe eigen inkomsten voor de Europese Unie.

Dat roept natuurlijk een aantal vragen bij ons op.

Mijnheer de minister, kunt u het regeringsstandpunt over de voorgestelde beperking toelichten? Kunt u toelichten welk standpunt u zelf als vicepremier hebt ingenomen over dat punt? Kunt u ook toelichten wat de precieze omvang is van de voorgestelde beperking die de premier wilde steunen?

Kan de minister ook het regeringsstandpunt over de eurobonds en de nieuwe eigen inkomsten toelichten?

Kan de minister zijn persoonlijke standpunt over die voorstellen, als dat afwijkend zou zijn, ook even toelichten aan deze commissie?

04.02 Kjell Vander Elst (Anders.): Mijnheer de voorzitter, collega Vermeersch heeft de situatie goed geschetst. Zes landen kwamen met een gezamenlijke verklaring om dat meerjarig financieel kader aanzienlijk in te perken. België is daar niet bij. Ik lees en verneem dat dit komt door onenigheid binnen de regering. Dat is niet zo verwonderlijk. Men raakt in dit land al niet aan een volwaardige begroting. We hebben zelfs een regering in volle bevoegdheid die maanden met voorlopige twaalfden moest besturen. Het is dus niet verwonderlijk dat men geen regeringsstandpunt heeft, maar het is natuurlijk wel problematisch. Zo kan men geen signaal geven.

Ik verneem ook dat premier De Wever wel dat signaal wilde geven en die verklaring mee wilde ondertekenen, maar dat hij werd teruggefloten door zijn coalitiepartners. Dat is natuurlijk geen goede zaak. Terwijl de federale begrotingsonderhandelingen lopen – op kousenvoeten, heb ik de indruk – slaagt de regering er evenmin in om eendrachtig op te komen of een standpunt in te nemen met betrekking tot die Europese financiële engagementen, om daar toch een lijn te trekken. De financiële situatie van Europa, maar zeker van België, is bijzonder slecht. Dus elke euro moet twee keer worden omgedraaid.

Mijnheer de minister, wat is het regeringsstandpunt op dit moment? Is er al een regeringsstandpunt? Welke verschillende standpunten liggen er momenteel op de onderhandelingstafel?

Wat is het standpunt dat u als minister van Begroting hebt ingenomen tijdens de gesprekken?

Wanneer zal men ook een definitief standpunt hebben namens dit land?

04.03 Minister Vincent Van Peteghem: Collega's, ik ben blij dat u dit punt ter sprake brengt, want het is uiteraard iets dat een grote impact kan hebben op onze budgettaire situatie, maar natuurlijk ook op de slagkracht van het Europese niveau, met alle uitdagingen die er ook op dat niveau zullen zijn.

Met betrekking tot het MFK 2028-2034 is het federale regeringsstandpunt duidelijk. We pleiten voor een significante vermindering van het door de Commissie voorgestelde volume. Tegelijk moeten we er natuurlijk voor zorgen dat die Europese begroting voldoende ruimte behoudt voor zowel de klassieke prioriteiten als voor nieuwe uitdagingen. We vragen daarbij dat de pijler 1-middelen worden gestabiliseerd op het niveau van het huidige MFK en dat pijler 2 maximaal wordt benut. We willen bovendien het huidige vergoedingspercentage van 25 % voor de inningskosten van de douanerechten behouden.

Binnen de regering is er vandaag echter nog altijd geen definitief akkoord over de precieze verdeling van de besparing en de precieze financiering van de Europese begroting. Daarvoor zijn we uiteraard in onderhandeling, zowel op Europees niveau als binnen de regering. Als minister van Begroting heb ik in het bijzonder het belang van de beheersbare budgettaire impact op ons land voor het federale niveau benadrukt. Dat geldt dus zowel voor het totale volume van het MFK als voor de financiering ervan.

Bovendien denk ik dat we in de huidige economische context moeten nagaan wat de impact is voor de ondernemingen en voor onze Europese concurrentiekracht.

Over wat de Europese Commissie voorstelt inzake nieuwe eigen middelen is er nog geen definitief Belgisch standpunt ingenomen. Elk voorstel wordt afzonderlijk onderzocht, waarbij we uiteraard niet alleen de impact op de Belgische begroting bekijken, maar ook de impact op onze ondernemingen en de concurrentiekracht van onze economie, zoals ik daarnet al zei.

Wat het CORE-voorstel betreft, wil ik vandaag wel duidelijk zijn: daar ben ik zeer terughoudend over. Ook al zal dat geen directe budgettaire impact hebben op onze Belgische begroting, denk ik dat we heel goed rekening moeten houden met de mogelijke gevolgen voor onze ondernemingen en voor de Europese concurrentiekracht.

Uiteraard zal een definitief Belgisch standpunt worden bepaald naarmate de onderhandelingen vorderen en het volledige onderhandelingspakket op Europees niveau duidelijker wordt. Het totale volume, de verdeling over de beleidsdomeinen en de financieringswijze hangen uiteraard nauw met elkaar samen. Het is daarom ook belangrijk om voldoende onderhandelingsruimte te behouden totdat er zicht is op een globaal akkoord.

Het uitblijven van een akkoord over de financiering creëert vooral onzekerheid over de toekomstige Belgische BNI-bijdrage, de Europese bijdrage. Als er geen nieuwe eigen middelen worden ingevoerd, zal een groter deel van de Europese begroting via de bestaande eigen middelen, dus de BNI-bijdragen, moeten worden gefinancierd. Dat kan inderdaad leiden tot een hogere of meer volatiele Belgische bijdrage. Ik kan de cijfers van professor Matthijs nu, met wat ik weet en omdat we ook nog geen zicht hebben op de omvang, niet bevestigen, maar we kennen het percentage van de BNI-bijdrage, dus die berekening kan natuurlijk snel worden gemaakt.

Dat betekent natuurlijk wel dat we bij elk voorstel niet alleen moeten kijken naar wat de Europese opbrengst zal zijn. We moeten niet alleen kijken naar de inhoud van de eventuele nieuwe eigen middelen die worden gecreëerd, maar ook naar de budgettaire impact daarvan op ons land. Zoals gezegd, lopen de onderhandelingen op Europees niveau nog en moeten we kijken wat er uiteindelijk daadwerkelijk op tafel zal komen.

04.04 Wouter Vermeersch (VB): We betalen vandaag al een miljardenfactuur aan Europa: ruim 8 miljard euro. Die dreigt volgens de recentste scenario's op te lopen richting 12 miljard euro.

In deze commissie krijgen we een wollig antwoord. U hebt gezegd dat we voorstander zijn van "een significante vermindering". Maar van de minister van Begroting verwachten we vooral de concrete budgettaire impact te vernemen. Wat betekent een meerjarig financieel kader (MFK) van 1,98 biljoen euro voor de Belgische bijdrage en wat betekent een lager MFK? Dat is na deze vraag niet duidelijk geworden.

U spreekt ook over de eigen middelen. Daar zegt u, en ik citeer u opnieuw, dat u "terughoudend" bent. Maar over welke inkomsten bent u precies terughoudend en wie zal die uiteindelijk betalen? Dat is allemaal niet duidelijk geworden.

Wij verwachten hier geen algemene beschouwingen over Europa, maar bedragen, mijnheer de minister, scenario's en de concrete gevolgen voor de Belgische begroting. Tot slot geldt hetzelfde ook voor die Europese obligaties. Daar bent u niet concreet op ingegaan. Welke financiële verplichtingen en risico's zouden daar voor België uit voortvloeien? Ook dat is een vraag die moet worden gesteld.

Gisteren zei professor Matthijs nog dat er dus een extra factuur van 3,5 miljard euro voor dit land dreigt te komen. Geen kat die daar vandaag van wakker ligt, laat staan dat iemand bezig is met de vraag hoe we die ooit zullen financieren. U bent nu bezig met 10 miljard euro en daar dreigt dus 3,5 miljard euro bij te komen: niemand in dit land is op dit moment bezig met de vraag hoe we die extra 3,5 miljard euro zullen betalen. Dat is zorgwekkend, omdat die bijdrage aan de Europese Unie een enorme impact heeft op de staatsfinanciën. Ook dat is een punt dat we de komende weken en maanden zeker zullen aankaarten.

04.05 Kjell Vander Elst (Anders.): Dank u, mijnheer de minister, voor uw antwoord. Ik hoor een aantal

zaken die goed klinken, maar geen zoden aan de dijk zetten. Significante vermindering, terughoudend zijn: ik ben daar allemaal voor, maar op een bepaald moment moet je een lijn in het zand trekken. Als de regering zegt dat ze voor een significante vermindering van het volume is en er komt vervolgens een verklaring die aan de premier wordt voorgelegd, gaan we die dan mee ondertekenen? Die verklaring spreekt immers over “een aanzienlijke inperking”.

Een aanzienlijke inperking of een significante vermindering: voor mij is dat hetzelfde. Als België dan niet mee ondertekent, vind ik dat een vreemd signaal. Mijn partij is waarschijnlijk de meest pro-Europese partij, maar pro-Europa betekent niet altijd meer Europa. Ook in Europa moet overigens de tering naar de nering worden gezet, ook financieel. Daar moet eveneens een kerntakendebat komen. Zomaar een aantal miljarden toevoegen op een jaar tijd, zeker op het moment dat de Belgische begroting compleet de mist ingaat, noopt tot voorzichtigheid. Ik verwacht dan niet alleen terughoudendheid, mooie woorden of dure woorden als “significante vermindering”. Ik verwacht lijnen in het zand, mee ondertekenen, meewerken en allianties sluiten met andere Europese lidstaten, zoals Nederland, om de lijn te trekken en te zeggen: dit is *too much*, zeker voor onze begroting. We kunnen dat op dit moment niet aan. Dat verwacht ik van een minister van Begroting en van een Belgische regering die met concrete standpunten naar Europa trekt. En dat blijft vandaag uit.

Over de inkomsten of bijkomende middelen in Europa heeft collega Vermeersch gezegd dat we geen zicht hebben op bij wie die zullen terechtkomen. We hebben daar eigenlijk wel zicht op: bij de Europese burger, bij zelfstandige ondernemers en bij bedrijven. Zij zullen dat mogen betalen. Ik ben ook blij dat u zegt dat u terughoudend bent over het CORE-voorstel, maar ook daar trekt u hopelijk een lijn in het zand, zodat onze Europese burgers, bedrijven, ondernemers en zelfstandigen niet nog extra belastingen in dit land en in Europa moeten betalen. Ze betalen vandaag al genoeg.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

05 **Samengevoegde vragen van**

- Kjell Vander Elst aan Vincent Van Peteghem (VEM Begroting, belast met Administratieve Vereenvoudiging) over "De begroting" (56018499C)
- Wouter Vermeersch aan Vincent Van Peteghem (VEM Begroting, belast met Administratieve Vereenvoudiging) over "De timing en deadline van de begroting" (56018617C)
- Wouter Vermeersch aan Vincent Van Peteghem (VEM Begroting, belast met Administratieve Vereenvoudiging) over "De begrotingsmaatregelen" (56018623C)
- Wouter Vermeersch aan Vincent Van Peteghem (VEM Begroting, belast met Administratieve Vereenvoudiging) over "De verdeling van de bijkomende begrotingsinspanning" (56018630C)
- Kemal Bilmez aan Vincent Van Peteghem (VEM Begroting, belast met Administratieve Vereenvoudiging) over "De begroting" (56019330C)
- Frédéric Daerden aan Vincent Van Peteghem (VEM Begroting, belast met Administratieve Vereenvoudiging) over "De begrotingsinspanning en het tijdpad" (56019471C)
- Frédéric Daerden aan Vincent Van Peteghem (VEM Begroting, belast met Administratieve Vereenvoudiging) over "Een evenwichtige begrotingsinspanning" (56019472C)
- Wouter Vermeersch aan Vincent Van Peteghem (VEM Begroting, belast met Administratieve Vereenvoudiging) over "De impact van de begrotingsopmaak op de lokale besturen" (56019531C)
- Wouter Vermeersch aan Vincent Van Peteghem (VEM Begroting, belast met Administratieve Vereenvoudiging) over "Een begrotingsinspanning van 5 miljard" (56019537C)
- Wouter Vermeersch aan Vincent Van Peteghem (VEM Begroting, belast met Administratieve Vereenvoudiging) over "De 20 % bijkomende inkomsten in het kader van de begrotingsinspanning" (56019546C)
- Wouter Vermeersch aan Vincent Van Peteghem (VEM Begroting, belast met Administratieve Vereenvoudiging) over "De begrotingsdeadlines, de planning en de voorlopige twaalfden" (56019559C)

05 **Questions jointes de**

- Kjell Vander Elst à Vincent Van Peteghem (VPM Budget, chargé de la Simplification administrative) sur "Le budget" (56018499C)
- Wouter Vermeersch à Vincent Van Peteghem (VPM Budget, chargé de la Simplification administrative) sur "Le calendrier et l'échéance du budget" (56018617C)
- Wouter Vermeersch à Vincent Van Peteghem (VPM Budget, chargé de la Simplification administrative) sur "Les mesures budgétaires" (56018623C)
- Wouter Vermeersch à Vincent Van Peteghem (VPM Budget, chargé de la Simplification administrative) sur "La répartition de l'effort budgétaire supplémentaire" (56018630C)
- Kemal Bilmez à Vincent Van Peteghem (VPM Budget, chargé de la Simplification administrative) sur "Le budget" (56019330C)
- Frédéric Daerden à Vincent Van Peteghem (VPM Budget, chargé de la Simplification administrative) sur "Le calendrier et l'effort budgétaire" (56019471C)
- Frédéric Daerden à Vincent Van Peteghem (VPM Budget, chargé de la Simplification administrative) sur "L'équilibre de l'effort budgétaire" (56019472C)
- Wouter Vermeersch à Vincent Van Peteghem (VPM Budget, chargé de la Simplification administrative) sur "L'impact de la confection du budget sur les administrations locales" (56019531C)
- Wouter Vermeersch à Vincent Van Peteghem (VPM Budget, chargé de la Simplification administrative) sur "Un effort budgétaire de 5 milliards" (56019537C)
- Wouter Vermeersch à Vincent Van Peteghem (VPM Budget, chargé de la Simplification administrative) sur "La part de 20 % des revenus complémentaires dans l'effort budgétaire" (56019546C)
- Wouter Vermeersch à Vincent Van Peteghem (VPM Budget, chargé de la Simplification administrative) sur "Les échéances budgétaires, le calendrier et les douzièmes provisoires" (56019559C)

De **voorzitter**: Ik verzoek de vraagstellers om hun vragen in één uiteenzetting te stellen. Voor de heer Vander Elst valt dat mee. De heer Vermeersch zal heel wat vragen na elkaar kunnen stellen.

05.01 **Kjell Vander Elst** (Anders.): Mijnheer de minister, na maanden van voorstellen en een zomer die heel stil is geweest, met hier en daar wel een mooi voorstel vanuit uw coalitiepartners en ook vanuit uzelf over extra inkomsten, extra belastingen en extra taksen in het meest belaste land ter wereld, zit u nu in volle begrotingsgesprekken en onderhandelingen. Dat hoop ik althans, want de situatie in dit land is bijzonder dramatisch.

Ik blijf erbij dat we niet naar de inkomsten moeten kijken. Er zijn inkomsten genoeg. We moeten naar de uitgaven in dit land kijken.

De voorbije maanden en weken las ik echter alleen maar ballonnetjes over extra inkomsten en extra taksen. Het gaat daarbij over de rijkentaks, de miljonairstaks, zijnde de fetisj van de socialisten van Vooruit, alsof die mensen nog niet genoeg betalen en ook totaal geen meerwaarde creëren. Het afschilderen vanuit uw regering van die groep mensen als mensen die slapend rijk worden aan een zwembad, mag volgens mij dringend stoppen.

Ook van u verbaast het mij dat u bijvoorbeeld de flexi-jobs hebt aangevallen. De uitwassen moeten uit de flexi-jobs. Het gaat om mensen die vandaag al werken, die bijverdienen en die beslissen dat ze nog een cent willen bijverdienen. Ook dat ligt nu weer op tafel. Opnieuw gaan we maatregelen en middelen zoeken bij mensen die vandaag al inspanningen leveren, die al voldoende sociale bijdragen en belastingen betalen en dit land draaiende houden. Ook dat ligt nu weer op tafel.

Ik vind het hallucinant en onbegrijpelijk dat de regering vandaag opnieuw spreekt over middelen halen bij de mensen die werken, terwijl we meer dan 500.000 langdurig zieken hebben. We zitten nog altijd met een hoog werkloosheidscijfer en behalen nog altijd niet de werkzaamheidsgraad van 80 %. Volgens mij ligt daar de winst voor de komende begroting, en niet bij mensen die werken en al bijdragen.

Mijnheer de minister, waar staat u op dit moment als minister van Begroting? Waar staat u met uw regering? Wanneer zijn opnieuw gesprekken gepland? Wilt u nog landen op 13 oktober 2026?

Ligt de btw-verhoging nog op tafel? Ik heb ook gelezen dat de lastenverlaging zou worden geschrapt. Ligt dat op tafel? Ligger de groeinorm en de sanering van de overheidsuitgaven op tafel?

Het enige lichtpunt dat ik de voorbije weken heb gezien, is het plan van de Franstalige liberalen van de MR om te werken aan economische groei en lastenverlagingen, bijvoorbeeld door de btw op nieuwbouw te verlagen. Wat is daarover uw persoonlijke mening?

05.02 Wouter Vermeersch (VB): Mijnheer de voorzitter, u hebt al gemeld dat heel wat vragen samengevoegd zijn, die allemaal op een hoop worden gegooid. Ik hoop dat dit geen poging is om het kalf te verdrinken. Ik zal mij alleszins niet van de wijs laten brengen, maar onverstoord de vragen stellen die hier gesteld moeten worden.

Voor het zomerreces heb ik de minister al ondervraagd over de timing en de deadline van de begrotingsopmaak. Uw regering had aanvankelijk 21 juli als belangrijke richtdatum naar voren geschoven, maar ondertussen is duidelijk dat die deadline helemaal niet werd gehaald. De minister antwoordde mij toen in de commissie dat de begrotingswerkzaamheden wel degelijk verder liepen en dat de regering zich ten volle bewust was van haar nationale en Europese begrotingsverplichtingen. De minister zei dat de werkzaamheden werden georganiseerd met het oog op, en ik citeer: "een tijdige afronding van het proces en een tijdige indiening van de vereiste begrotingsdocumenten bij de Europese instellingen."

Ondertussen zijn we enkele maanden verder. Men zegt nu dat de premier op 13 oktober zijn regeerverklaring in het Parlement zou afleggen. Kort daarna moeten ook de vereiste begrotingsdocumenten naar de Europese Commissie vertrekken, zoals u weet. Die timing wordt des te belangrijker omdat de regering vorig jaar niet tijdig tot een volwaardige begroting kwam en uiteindelijk opnieuw aanspraak moest worden gedaan, ongezien, op een noodbegroting met zogenaamde voorlopige twaalfden. Het Kamerreglement voorziet overigens expliciet in een procedure wanneer de begrotingsdocumenten eind oktober nog niet zijn rondgedeeld. Een herhaling van het dergelijk scenario zou opnieuw ernstige vragen oproepen over de geloofwaardigheid van het begrotingsbeleid en natuurlijk van de regering-De Wever zelf.

Mijnheer de minister, ten eerste, bevestigt u dat het begrotingsconclaaf eind september plaatsvindt? Als we de pers mogen geloven, zal dat dit weekend gebeuren en is 13 oktober een nieuwe deadline voor een volledig begrotingsakkoord.

Ten tweede, welke concrete voorbereidende werkzaamheden zijn ondertussen al afgerond? Daarover

kunt u zeker al wat nieuws geven.

Ten derde, kunt u garanderen dat de begroting en de Europese verplichtingen ditmaal tijdig worden afgewerkt, dus niet zoals vorig jaar, zodat een nieuw uitstel en een nieuwe periode van voorlopige twaalfden wordt vermeden?

Op 16 september verklaarde de premier in de commissie voor Binnenlandse Zaken, ik citeer: "Zoals altijd is het de bedoeling om geen gebruik te maken van voorlopige twaalfden. Wanneer men geen gebruik wil maken van voorlopige twaalfden, is het belangrijk om rekening te houden met een zekere marge wat betreft de planning. Ik hoop dat iedereen zich hiervan bewust is. Ik ben er niet zeker van, maar ik hoop het." Dit weekend zal de premier dus doorduwen in zijn zoektocht naar miljarden.

Mijnheer de minister, hanteert de regering, in het licht van mogelijke onvoorziene omstandigheden, een marge in de timing en de planning voor een begrotingsakkoord? Kunt u de werkwijze toelichten?

Welke marge moet er volgens u als minister van Begroting worden gehanteerd om de nationale en Europese begrotingsdeadlines met zekerheid te halen?

Wat is volgens u de uiterste datum waarop de begroting dit jaar moet worden ingediend om te vermijden dat voorlopige twaalfden onvermijdelijk worden? Wat is dus de uiterste datum waarop alles binnen moet zijn?

Mijnheer de voorzitter, ik heb ook enkele vragen over het zogenaamd witte kaffje. Op initiatief van de minister van Begroting verzamelde het Planbureau meer dan 250 voorstellen van kennisinstellingen, academici en politieke partijen, waaronder de onze, om de overheidsfinanciën te saneren. Volgens recente berichtgeving liggen onder meer een verhoging van de btw, bijkomende vermogensbelastingen, het terugschroeven van de geplande lastenverlagingen, ingrepen in de index en de gezondheidszorg en verdere besparingen op de federale uitgaven op tafel.

Mijnheer de minister, welke maatregelen uit die uitgebreide menukaart beschouwt u als prioritair om de noodzakelijke begrotingsinspanning te realiseren? Welke maatregelen acht u daarentegen budgettair of economisch niet wenselijk?

Waar ligt voor u als minister het zwaartepunt, bij bijkomende inkomsten en belastingen, het beperken of uitstellen van de geplande lastenverlaging, dan wel structurele hervormingen en een verdere beheersing van de overheidsuitgaven?

Welke concrete maatregelen kunnen volgens de huidige raming de grootste structurele begrotingsopbrengst opleveren? Welk bedrag verwacht u daarmee tegen het einde van de legislatuur te realiseren?

Vervolgens heb ik een vraag over de verdeling van de bijkomende begrotingsinspanning. De regering-De Wever geeft aan dat de bijkomende begrotingsinspanning minstens 10 miljard euro zou moeten opleveren. Het regeerakkoord bevat daarover een duidelijke verdeelsleutel. Meer dan twee derde van de totale begrotingsinspanning moet uit structurele hervormingen komen, minder dan een derde uit discretionaire maatregelen, waarvan minstens twee derde uit uitgavenbeheersing en maximaal een derde via bijkomende inkomsten.

Mijnheer de minister, bevestigt u dat die verdeelsleutel ook richtinggevend blijft voor de bijkomende begrotingsinspanning van 10 miljard euro? Hoeveel moet volgens u concreet komen uit structurele hervormingen, uitgavenbeheersing en bijkomende inkomsten?

Wordt de naleving van die verdeelsleutel bij de begrotingsopmaak afzonderlijk beoordeeld of enkel gecumuleerd over de volledige legislatuur? Daarover bestaat discussie; daar kom ik straks nog op terug. Als dat laatste het geval is, hoe staat de teller vandaag voor elk onderdeel?

Hoe verzoent u de vele ideeën voor nieuwe of hogere belastingen met de afspraak uit het regeerakkoord dat de globale belastingdruk tijdens de legislatuur niet mag stijgen en dat volgens de afgesproken verdeelsleutel maximaal een derde van het discretionaire derde, dus omgerekend ongeveer maximaal 11 % van de totale begrotingsinspanning, uit een bijdrage van de sterkste

schouders en uit diverse inkomsten mag komen?

Mijn volgende vraag gaat over een mogelijke begrotingsinspanning van slechts 5 miljard euro. Volgens recente berichtgeving wordt binnen de regering opnieuw gediscussieerd over de omvang van de inspanning. De MR-vicepremier zou tijdens de begrotingsonderhandelingen hebben voorgesteld om de inspanning dit jaar te beperken, niet tot 10 miljard, maar tot 5 miljard euro, met eventueel volgend jaar nog eens 5 miljard. Tegelijkertijd wordt erop gewezen dat zelfs 10 miljard euro onvoldoende is om de begroting structureel op orde te brengen, aangezien daarvoor een inspanning van eerder 20 miljard nodig zou zijn.

U hebt het artikel waarschijnlijk ook gelezen in *HLN*, met Koen De Leus van BNP Paribas Fortis en Tom Simonts van KBC, die zeggen dat 10 miljard een grove onderschatting is. Eerder dit jaar evolueerde de beoogde inspanning al van 3 à 4 miljard euro in februari naar 4,9 miljard euro in maart. Ik herinner u eraan dat vervolgens 6 à 7 miljard en dan expliciet 7 miljard euro tegen juni werd afgesproken. Die toenames werden in grote mate toegeschreven aan de verslechterende geopolitieke en macro-economische omstandigheden. Voor het reces verklaarde u naar aanleiding van het rapport van het Monitoringcomité echter dat een inspanning van uiteindelijk 10 miljard euro zou worden nagestreefd om tot 2031 te voldoen aan de netto-uitgavennorm. Ook daarover heb ik een aantal vragen.

Mijnheer de minister, bevestigt u dat binnen de regering een begrotingsinspanning van 5 miljard euro werd voorgesteld door een van de vicepremiers? Waarom acht u een inspanning van 10 miljard euro noodzakelijk en een inspanning van slechts 5 miljard euro onvoldoende? Kan een spreiding, zoals voorgesteld, van twee keer 5 miljard euro volgens u budgettair hetzelfde resultaat opleveren als de vooropgestelde oefening van 10 miljard euro?

Volstaat een inspanning van 10 miljard euro volgens de huidige ramingen om de overheidsfinanciën structureel op een houdbaar traject te brengen, of zijn na deze begrotingsronde nog bijkomende miljarden aan inspanningen nodig, zoals een aantal economen ook stellen?

Welke totale structurele inspanning acht u momenteel noodzakelijk tegen het einde van de legislatuur? In welke mate werd daarbij rekening gehouden met de macro-economische verslechtingen die optraden na de publicatie van het rapport van het Monitoringcomité in juli?

Dan heb ik nog een vraag over de 20 % van de sterkste schouders. Bij de regeringsvorming werd een duidelijke afspraak gemaakt over wie de begrotingsrekening zou betalen. Omgerekend zou maximaal ongeveer 11 % van de totale begrotingsinspanningen komen van de zogenaamd sterkste schouders en diverse inkomsten. Nu zegt de voorzitter van de MR dat die grens niet alleen bereikt is, maar dat ondertussen ongeveer 20 % van de inspanning uit bijkomende inkomsten zou bestaan, een berekening die wij voor een stuk ook al hebben gemaakt. Dat is bijna het dubbele van wat volgens de verdeelsleutel werd afgesproken.

Mijnheer de minister, klopt het dat ondertussen ongeveer 20 % van de totale begrotingsinspanning uit bijkomende inkomsten komt? Zo nee, hoeveel procent is dat dan wel volgens u?

Hoe verklaart u dat binnen de regering discussie bestaat over zo'n fundamenteel cijfer?

Welke inkomsten en maatregelen worden wel en niet meegerekend om dat percentage te bepalen? Wordt daarbij alleen rekening gehouden met het al uitgevoerde beleid of met al dan niet afgesproken beleid?

Als blijkt dat de afgesproken grens van 11 % al werd bereikt of overschreden, welke ruimte heeft de regering volgens u dan nog om bij de nieuwe begroting bijkomende belastingen in te voeren of bestaande belastingen te verhogen?

Tot slot heb ik nog een vraag over de begrotingsopmaak en de impact daarvan op de lokale besturen. Vandaag brengt de Vlaamse regering haar regeerverklaring en begroting. Daaruit blijkt dat de Vlaamse regering wel in die lokale besturen ingrijpt, onder meer via een ingreep in het gemeentefonds. Dat is een Vlaamse bevoegdheid. Op 24 september waarschuwde de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten dat federale besparingen en fiscale hervormingen niet op steden, gemeenten en OCMW's mogen worden afgewenteld. Lokale besturen hebben immers al hun meerjarenplannen opgesteld en

zijn daarbij voor een deel van hun inkomsten en uitgaven rechtstreeks afhankelijk van federale beslissingen. Dat weet u veel beter dan ik, mijnheer de minister. Tegelijkertijd worden zij geconfronteerd met stijgende federale lasten, waaronder de verhoging van de basispensioenbijdrage voor statutaire personeelsleden tot 45,5 % vanaf 2027.

Mijnheer de minister, daarover heb ik een heel eenvoudige vraag. Kunt u garanderen dat de federale begrotingsinspanning niet rechtstreeks of onrechtstreeks op de lokale besturen zal worden afgewenteld, zoals de Vlaamse regering nu zal doen? Ik denk dan bijvoorbeeld aan een lagere financiering, hogere fiscale lasten of fiscale hervormingen die hun inkomsten aantasten.

Ik kijk uit naar uw uitvoerige antwoorden, mijnheer de minister.

05.03 Frédéric Daerden (PS): Monsieur le vice-premier, dès son deuxième budget, le gouvernement a dû recourir aux douzièmes provisoires en raison du retard accumulé dans les travaux budgétaires. Pour ce nouvel exercice, le premier ministre a déjà déposé une note qui a été largement recalée par plusieurs partenaires du gouvernement. En tout cas, c'est ce que la presse nous dit. Nous connaissons l'ampleur de l'objectif fixé par le gouvernement, 10 milliards d'euros à trouver. Nous connaissons désormais les dates du conclave, les 3 et 4 octobre. Une nouvelle proposition du premier ministre est annoncée en fin de semaine.

Monsieur le ministre, confirmez-vous que l'objectif fixé de 10 milliards d'euros correspond bien à une réduction du déficit?

Le gouvernement a mené un exercice dit de ligne zéro, afin de vérifier la réalisation des économies et des rendements attendus des mesures déjà décidées. Selon le vice-premier et ministre de l'Économie, il manquerait quatre milliards d'euros. Confirmez-vous ce chiffre et pourriez-vous en communiquer les principales composantes?

Le traitement de cet écart de quatre milliards intervient-il en amont de l'effort de réduction du déficit de 10 milliards? Autrement dit, si certaines mesures concernées n'atteignent pas le rendement prévu, cela augmentera-t-il mécaniquement l'effort des 10 milliards? Nous pensons notamment aux augmentations de TVA décidées par le gouvernement. Seront-elles compensées en TVA pour atteindre le rendement décidé par le gouvernement sur l'aspect TVA?

Enfin, quel solde budgétaire servira de base au conclave? Le gouvernement retient sans doute celui établi par le Comité de monitoring dans son rapport de juillet. Toutefois, le déficit repris dans ce rapport pourrait être sous-estimé compte tenu du rendement surestimé de plusieurs mesures, on pense notamment à la taxe sur les plus-values et aux recettes attendues de la contribution des régions, qui ne fait toujours pas l'objet d'un accord. Comment le gouvernement compte-t-il traiter ce problème?

Concernant la thématique de l'équilibre budgétaire, l'accord de gouvernement prévoit une répartition de l'effort budgétaire entre les dépenses et les recettes. Selon certains membres de la majorité, compte tenu des mesures déjà adoptées, la part de l'effort à réaliser du côté des recettes serait déjà atteinte. Monsieur le ministre, confirmez-vous cette information? Pouvez-vous communiquer aux membres du Parlement les chiffres et les estimations sur lesquels s'appuie cette évaluation? Par ailleurs, comme vous le savez, les ultra-riches en Belgique paient proportionnellement moins d'impôts que les travailleurs aux revenus faibles ou moyens. Cela s'explique notamment par une taxation trop élevée du travail, tandis que les ultra-riches disposent d'autres types de revenus. Cette situation contribue à la baisse de nos recettes, accentue le sentiment d'injustice fiscale et met en danger l'adhésion de nos concitoyens à l'impôt.

Monsieur le vice-premier ministre, il y a donc urgence. Indépendamment de l'accord de gouvernement, quelles mesures comptez-vous proposer en tant que ministre du Budget afin de garantir une structure de recettes plus équilibrée et une contribution plus juste de chacun à l'effort budgétaire?

05.04 Minister Vincent Van Peteghem: Collega's, aangezien mijn antwoorden niet zo lang zijn, maak ik vooreerst graag van de gelegenheid gebruik om de persoon naast mij, Jean-Paul Martin, te bedanken. Voor u is hij waarschijnlijk een nieuw gezicht. U zult hem hier niet meer naast mij zien, want het is zijn laatste dag. Morgen gaat hij met pensioen. Hij heeft voor mij, maar ook voor veel collega's vóór mij, de parlementaire relaties verzorgd. Wanneer u vragen had of vond dat mijn antwoorden te

laat kwamen, kon u altijd bij hem terecht. Hij zorgde dus namens mij voor de relaties met u. Ik wil hem daar natuurlijk heel hartelijk voor bedanken. Dank u wel, Jean-Paul.

Laat ik nu terugkeren naar de orde van de dag, met name uw vragen, collega's, waarvoor dank. Zoals de eerste minister een paar dagen geleden op een evenement van UNIZO zei, spreken is zilver, zwijgen is goud. Ik zal dus niet ingaan op maatregelen. Ik denk dat we daarvoor moeten wachten tot de discussies in de regering rond de tafel zijn gevoerd en tot we die hier in het Parlement komen voorstellen.

Het is wel mijn taak als minister van Begroting om wat duiding te geven bij het begrotingsproces zelf. In april hebben we na de begrotingscontrole twee duidelijke afspraken gemaakt. We hebben heel duidelijk aangegeven wat de eerste stappen zijn in de begrotingsoefening voor 2027 en volgende jaren. In eerste instantie hebben we afgesproken dat we een nullijnoefening zouden maken. Ik heb gezien dat daar meteen nog een aantal vragen over volgen. Ik zal daar dus nog niet te diep op ingaan. De discussie die we daaromtrent voeren, onder andere met de verschillende organisaties en werkgroepen, voedt ook de begrotingsoefening. Ten tweede hebben we aan het Planbureau gevraagd om samen met de kennisinstellingen en experts een aantal concrete beleidsaanbevelingen te doen en opties voor te stellen over mogelijke te leveren inspanningen.

Depuis la deuxième quinzaine du mois de mai, le kern a activement discuté du suivi de ces deux sources d'informations pour l'élaboration du budget 2027. Ainsi, à la suite des mesures résumées par le Bureau fédéral du Plan, une sélection de mesures a été effectuée en vue d'une analyse chiffrée par les instances concernées.

Collega's, laat het duidelijk zijn: er ligt een heel pakket maatregelen voor die door de experts zijn voorgesteld en die na inbreng van de verschillende partijen rond de tafel zijn doorgerekend.

Uiteraard vonden op verschillende begrotingsdomeinen ook bijkomende werkzaamheden plaats. Zo hebben we de drie *spending reviews* van 2026 gefinaliseerd en die bevatten heel wat aanbevelingen en nuttige toevoegingen voor onze begrotingsoefening.

Voorts heeft het kernkabinet uiteraard het rapport van het Monitoringcomité, dat we begin juli ontvingen, uitgebreid geanalyseerd en besproken. Tegen de weinig rooskleurige budgettaire achtergrond, die ook in het rapport wordt geschetst, en gezien de blijvende geopolitieke spanningen, die natuurlijk een significante impact hebben op onze economische activiteit, heeft de regering voor de zomer beslist om een begrotingsoefening tegen 2029 van minstens 10 miljard euro te doen. Die beslissing is niet meer herzien en zal ook niet meer herzien worden. We zullen dus absoluut die inspanning van 10 miljard euro in die begrotingsoefening doen.

De eerste minister heeft vervolgens de maatregelen die volgens hem opportuun zijn, opgelijst en die lijst gedeeld met het kernkabinet. Op basis daarvan hebben ook al heel veel verschillende werkgroepen de voorbije weken en ook nog afgelopen week beraadslaagd. Nadien werden de voorstellen in een tabel gegoten, wat u ongetwijfeld in de media hebt vernomen. Wij hebben die tabel besproken, ook vorige donderdag, en zullen de bespreking de komende dagen voortzetten. Daarmee heb ik u de voorbije werkzaamheden geschetst.

Ik ga graag even dieper in op de deadline, waarnaar u verwijst. U hebt mij al geregeld horen zeggen dat voor mij de deadline de totstandkoming van een goed akkoord is, een akkoord dat de toekomst van ons land verbetert. Dat verandert voor mij niet. Ik hoop uiteraard dat we tegen 13 oktober zo'n akkoord kunnen bereiken, want ons land wordt van dichtbij opgevolgd, zowel door de Europese Commissie als door de financiële markten. Ik hoop dus zeker om tegen die datum meer duiding over de beslissingen en de maatregelen die we hebben genomen, in het Parlement te kunnen geven.

05.05 Kjell Vander Elst (Anders.): Mijnheer de minister, ik wil uw kabinetsmedewerker eerst en vooral feliciteren met zijn pensioen. Misschien zit er in de toekomst nog een flexi-job in, maar dat is zeker geen verplichting.

Ik dank u voor uw antwoord. U bent daarbij opnieuw terughoudend net zoals bij de vorige vraag. Terughoudendheid lijkt wel het nieuwe mantra van de regering. Enerzijds begrijp ik dat, aangezien u momenteel in lopende begrotingsonderhandelingen zit. Anderzijds zegt u dat de deadline belangrijk is,

maar dat u ook een goed akkoord wilt. Dat mag echter niet opnieuw tot heel veel uitstel leiden. We kunnen ons echt niet permitteren om opnieuw met een noodbegroting in voorlopige twaalfden te verzeilen. Dat zou de situatie van ons land en van onze begroting, die al dramatisch is, nog slechter maken. De schulden van vandaag zijn de belastingen van morgen. Mijn generatie en de toekomstige generaties zullen die schulden moeten afbetalen. Ik hoop dan ook dat u de ernst van de situatie inziet en de deadline van 13 oktober 2026 niet volledig loslaat.

U stelt dat er heel wat aanbevelingen zijn gedaan, dat ze allemaal becijferd zijn en dat ze allemaal op tafel liggen. Dan moet u knopen doorhakken. Het is de taak van de regering om op moeilijke momenten beslissingen te nemen. Dit klinkt misschien vreemd uit de mond van de oppositie, maar ik meen het. Ik hoop van harte dat er tijdig een goed akkoord uit de bus komt. Ons land heeft immers nood aan budgettaire stabiliteit, maar vooral ook aan economische groei en zuurstof.

Wanneer ik de beleidsaanbevelingen en de becijferde plannen hoor, stel ik vast dat de meeste daarvan betrekking hebben op extra inkomsten en extra belastingen. In het meest belaste land ter wereld kunnen we dat missen als kiespijn. Onze economische groei is volledig stilgevallen. We zullen die groei niet stimuleren door nog meer te belasten. Ik hoop dan ook van harte dat u ook maatregelen durft te treffen die de lasten verlagen en werken meer doet lonen zodat er zuurstof in de economie komt, onze welvaart wordt gegarandeerd en de economische groei opnieuw kan aantrekken.

De beste garantie of de beste maatregel voor een begroting die opnieuw de goede richting uitgaat, is immers economische groei. Die groei staat vandaag in ons land nagenoeg op nul. We doen het op dat vlak slechter dan bijna iedereen. We moeten de economie dus opnieuw aan de praat krijgen. Dat zullen we niet bereiken met extra belastingen, maar wel met lastenverlagingen. Ik hoop dan ook dat dat de focus wordt van uw begrotingsoefening.

05.06 Wouter Vermeersch (VB): Ik wil de kabinetsmedewerker natuurlijk ook bedanken voor de samenwerking de afgelopen jaren. Het moet een harde taak zijn om het onverdedigbare te verdedigen. Mijnheer de minister, u draagt natuurlijk de politieke verantwoordelijkheid en ik zal u daarop aanspreken. U zegt: spreken is zilver, zwijgen is goud. Alleen wordt een minister in een parlementaire democratie niet betaald om te zwijgen, maar wel om antwoorden te geven. Verantwoording afleggen en transparantie bieden aan de burger en aan het Parlement zijn goud waard – excuses, dat was een moeilijk woord voor een West-Vlaming. Dat goud begint echter steeds meer op lood te lijken, aangezien u rond de vragen heen fietst.

Voor de zomer zei u in deze commissie dat 21 juli voor u de deadline was en dat dat een belangrijk ijkpunt was. Ondertussen is die deadline al verschoven naar 13 oktober. We hebben dit scenario vorig jaar al gezien. De deadlines schuiven op – een typisch Belgische ziekte –, de begroting blijft aanslepen en uiteindelijk zijn we bij de voorlopige twaalfden beland. U hebt ook geen harde deadline gegeven wanneer we onvermijdelijk bij die voorlopige twaalfden belanden. Ook dat wordt mogelijk een spannende zaak in de komende weken.

U weet heel goed, mijnheer de minister – en u zit daar ook als vicepremier –, dat elke week of maand uitstel de noodzakelijke inspanning groter en moeilijker maakt. Uitstel in begrotingszaken is niet gratis. Uiteindelijk komt de rekening terecht bij de belastingbetaler. U hebt zelf van de sanering van de overheidsfinanciën een kerntaak van deze regering gemaakt. Zeker premier De Wever heeft daarvan de kernopdracht van deze regering gemaakt. Dan mag dit geen dossier zijn dat voortdurend vooruit wordt geschoven.

Er ligt een menukaart van 250 maatregelen op tafel. Het probleem is dat de regering nog altijd niet duidelijk maakt wie de rekening uiteindelijk zal betalen en daarmee veroorzaakt men veel verwarring en onrust. Premier De Wever zei heel duidelijk dat iedereen de gevolgen zal voelen. De burger in Vlaanderen weet zeer goed wat dat betekent, maar er zijn ook een aantal mensen in dit land die de gevolgen nog niet voelen, bijvoorbeeld de vele tienduizenden asielzoekers die naar dit land komen. De asielfactuur bedraagt in dit land nog altijd meer dan 1 miljard euro.

Hetzelfde geldt bijvoorbeeld voor ontwikkelingssamenwerking en internationale klimaatfinanciering, waaraan de regering-De Wever jaarlijks vele miljarden besteedt die naar het buitenland vloeien. Niemand binnen uw regering spreekt daarover.

De Wever zei ook dat de heilige huisjes of taboes eindelijk op de regeringstafel zouden komen. Ook daar weet de Vlaming ondertussen wat dat betekent: nieuwe belastingen, btw verhogen, morrelen aan de index, morrelen aan onze pensioenen, maar over de echte taboes zwijgen De Wever en uw regering. Wij willen dat die taboes dit weekend ook op tafel komen. Bespaar op asiel, maar niet op onze mensen. Bespaar op het politieke systeem, de federale en Europese instellingen, we hadden het net over die bijdrage, en niet op de hardwerkende Vlaming. Voer bijvoorbeeld eindelijk ook eens een aparte sociale zekerheid in voor nieuwkomers en bescherm de rechten van de Vlaming die jaren heeft gewerkt en bijgedragen. Ook die maatregelen kunnen volgens het Federaal Planbureau ruim 2 miljard euro opleveren.

Dan is er nog de olifant in dit Parlement, in deze Kamer, in deze commissie. Iedere expert zal u vandaag vertellen dat, wanneer men de boekhouding van dit land eindelijk op orde wil krijgen, dat alleen kan door ook te kijken naar de structuur van dit land. Ik kom daar straks nog op terug. Voor ons moet Vlaams belastinggeld in Vlaamse handen blijven.

05.07 Frédéric Daerden (PS): Monsieur le collaborateur du ministre, je vous souhaite une continuation paisible, malgré les mesures qui ont été et qui seront prises, mais je suis sûr que tout se passera bien pour vous.

Merci monsieur le ministre pour ces éléments d'explication, qui portent essentiellement sur la procédure. J'aurais espéré plus d'éléments concrets, mais je ne suis qu'à moitié surpris, évidemment, de la nature des réponses. J'entends que vous avez beaucoup d'espoir, que vous êtes optimiste pour le 13 octobre prochain. Nous verrons!

Dans le cadre de vos réponses, j'entends que l'effort reste de l'ordre de 10 milliards d'euros. Je n'ai pas perçu s'il s'agissait de 10 milliards d'euros de diminution de dépenses, d'augmentation de recettes, ou d'une combinaison des deux. Je reviens sur un élément qui me paraît capital, à savoir la contribution des épaules les plus larges. Je pense qu'il serait nécessaire que cet élément soit intégré dans l'épure budgétaire que vous allez proposer. Nous aurons l'occasion d'en reparler.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

06 Samengevoegde vragen van

- **Wouter Vermeersch aan Vincent Van Peteghem (VEM Begroting, belast met Administratieve Vereenvoudiging) over "De nullijnoefening" (56018640C)**
- **Wouter Vermeersch aan Vincent Van Peteghem (VEM Begroting, belast met Administratieve Vereenvoudiging) over "De nieuwe cijfers van de nullijnoefening" (56019563C)**

06 Questions jointes de

- **Wouter Vermeersch à Vincent Van Peteghem (VPM Budget, chargé de la Simplification administrative) sur "L'exercice de ligne zéro" (56018640C)**
- **Wouter Vermeersch à Vincent Van Peteghem (VPM Budget, chargé de la Simplification administrative) sur "Les nouveaux chiffres de l'exercice de ligne zéro" (56019563C)**

06.01 Wouter Vermeersch (VB): Mijnheer de minister, tijdens de begrotingscontrole stelde u al dat de meerjarenoefening zou vertrekken vanuit een nullijnanalyse, waarbij alle afgesproken maatregelen worden geëvalueerd en de beoogde ontvangsten worden vergeleken met de huidige inschattingen. U hebt dat vandaag hier in de commissie herhaald.

Eind april lekte in de pers – wij moeten wat dat betreft nu eenmaal vissen in persartikelen – de interne nullijnanalyse van de regering uit en die leerde ons dat 3,8 miljard euro aan afgeklopte maatregelen niet op schema zaten of niet uitgevoerd zouden kunnen worden en dat die gecompenseerd zouden worden via de fameuze nullijnoefening. Concreet zou er in 2026 al een besparing van 717 miljoen euro op asiel en migratie niet gerealiseerd worden, wat zou oplopen tot een tekort van 1,3 miljard euro in 2029 op dat belangrijke N-VA-departement. Voorts zou de regering in 2029 met een gat van 766 miljoen euro hebben gezeten in de fiscaliteit door het sneuvelen van een deel van de btw-verhoging en zou de pensioenhervorming slechts 1,6 in plaats van 2,4 miljard euro opbrengen. Ten slotte zou een knip van 200 miljoen in de subsidies bij de Regie der Gebouwen en 239 miljoen euro uit de plannen van minister Vandenbroucke met betrekking tot de langdurig zieken uitblijven. Wel zou er op het domein van de arbeidsmarkt een overschot gerealiseerd worden. Dat zijn de cijfers waarmee wij het moeten doen.

Mijnheer de minister, in antwoord op mijn eerdere vraag hierover bevestigde u dat de komende begrotingsopmaak effectief door die nullijnoefening zou worden gevoed. U wees er ook op dat de verschillende administraties bij de opmaak van de rapporten van het Monitoringcomité de rendementen van de regeringsmaatregelen opnieuw evalueren.

Over de voorgestelde begrotingsdoelstelling van 10 miljard euro verklaarde u dat het de bedoeling was om in 2029 al de begrotingsinspanning te leveren die in 2031 nodig zou zijn voor de naleving van de uitgavennorm. Daarbij werd expliciet gesteld dat de bijkomende inspanning werd beoogd gezien het risico op de rentesneeuwbal, maar daarop kom ik straks nog terug.

Mijnheer de minister, wat is vandaag het geactualiseerde bedrag van de nullijnoefening? Hoeveel brengen de reeds besliste maatregelen minder op dan oorspronkelijk begroot? Klopt het dat de minderopbrengsten bovendien boven op de aangekondigde begrotingsinspanning van maximaal 10 miljard moeten worden gecompenseerd, dus 10 miljard plus mogelijk nog 3,8 miljard?

Indien de nullijnoefening boven op de aangekondigde begrotingsinspanning komt, over welke totale begrotingsinspanning spreken we dan wanneer zowel de aangekondigde sanering als de correcties uit de nullijnoefening moeten worden meegerekend?

Indien de nullijnoefening niet boven op de begrotingsinspanning wordt gecompenseerd en dus verondersteld wordt in de begrotingsinspanning vervat te zitten, welk aandeel van de begrotingsinspanning van 10 miljard wordt in dit geval aan compenserende maatregelen in het kader van de nullijnoefening toegerekend?

Wat is in dit geval de gecumuleerde afwijking die u in de jaren 2029 en 2031 verwacht ten opzichte van het netto-uitgaventraject?

Op 22 september, dus vorige week, schreef Wouter Verschelden in zijn nieuwsbrief over de nullijnoefening dat er momenteel voor 3 miljard euro aan niet-inge vulde en dus nog in te vullen besparingen zijn. Voor de btw-inkomsten is er sprake van 700 miljoen euro tegenover 766 miljoen euro in april. De achterstand op Asiel en Migratie zou geslonken zijn van 1,3 miljard euro naar 700 miljoen euro. Ook in het kader van de pensioenhervorming zou er niet langer sprake zijn van een derving van 800 miljoen euro, maar van slechts 385 miljoen euro. Eveneens valt te lezen dat nog 200 miljoen euro gevonden moet worden via besparingen in het subsidieregister en een sanering bij bpost die uitblijft.

Gisteren, op 29 september, berichtte *L'Echo* dan weer dat verschillende al besliste besparingsmaatregelen niet de vooropgestelde opbrengsten realiseren. De krant spreekt op basis van eigen bronnen – u ziet dat we de Franstalige pers ook lezen – over een tegenvaller van 2,3 tot 4 miljard euro.

Mijnheer de minister, kunt u die cijfers bevestigen of ontkennen? Kunt u de discrepanties en de evolutie tussen de oude en de nieuwe nullijnanalyse toelichten? Wat is de werkelijke omvang van de begrotingsmaatregelen die momenteel uitgevoerd hadden moeten zijn, maar dat nog niet zijn? Wat is de werkelijke omvang van de begrotingsmaatregelen die in 2029 uitgevoerd moeten zijn, maar momenteel achterliggen op schema of niet meer uitgevoerd zullen worden?

Mijnheer de minister, we kijken uit naar uw antwoord.

06.02 Minister **Vincent Van Peteghem**: Ten eerste, ik onderstreep duidelijk dat de bedragen in de nullijnoefening niet boven op de inspanning van 10 miljard euro komen die de regering moet leveren. Het verslag van het Monitoringcomité, waarvan de begrotingsoefening vertrekt, houdt rekening met minder ontvangsten en ook met meer uitgaven in bepaalde domeinen.

De kosten van bepaalde beslissingen die dateren van na het rapport van het Monitoringcomité, zoals de beslissing om de inschepingstaks op bepaalde vluchten niet tot 10 euro, maar slechts tot 7 euro te verhogen, zijn natuurlijk nog niet opgenomen. In die zin leidt dat ook niet tot een bijkomende afwijking van ons netto-uitgaventraject. De tabel die u terugvindt op pagina 25 van het recentste verslag van het Monitoringcomité houdt trouwens ook rekening met de harraming van maatregelen.

Hoeveel de maatregelen minder opbrengen dan begroot, is moeilijk te zeggen. Dat hangt ook af van aannames. De nullijnoefening is dan ook geen exacte wetenschap. Zo heb ik in de pers gelezen dat de arbeidsmarkt ver boven de doelstelling presteert. Dat is zo wanneer men alleen kijkt naar de daling in de werkloosheidsuitkeringen ten opzichte van het in de begroting beschreven bedrag. De vraag is echter of de toename van de uitgaven aan leeflonen en ZIV-uitkeringen als gevolg van de hervorming op die lijn niet eveneens in rekening moet worden gebracht.

In die zin is de nullijnoefening, waar u naar verwijst, ook alleen een nuttig instrument om het bijkomende regeringsbeleid in eerste instantie te kalibreren op de assen die we oorspronkelijk afgesproken hebben. Het is echter geenszins een sluitend verhaal en al zeker geen wondermiddel voor de begroting. Het mag ook de focus niet wegnemen van de echte grote uitdagingen voor de federale begroting, zeker in dit bijzonder moeilijke geopolitieke klimaat. Bovendien weegt de vergrijzing steeds harder door op onze uitgaven, stijgen onze rentelasten zeer sterk en erodeert de ontvangstenbasis. De nullijnoefening zal er in ieder geval voor zorgen dat we de assen waar we oorspronkelijke afspraken over gemaakt hebben, opnieuw kunnen kalibreren en ook kunnen meenemen in de komende oefening.

06.03 Wouter Vermeersch (VB): Mijnheer de minister, dat is toch opmerkelijk, want we gaan er toch van uit dat, aangezien het Monitoringcomité vertrekt van de notificaties van de regering, de regering daadwerkelijk uitvoert wat zij in haar begroting belooft. Nu zegt u dat dat allemaal wordt bijgesteld. In de nullijnoefening evolueren de cijfers. Eerst was er sprake van 3,8 miljard euro aan maatregelen die niet op schema zitten. Nu circuleren bedragen van 3 miljard euro. In *L'Echo* heeft men het zelfs over een vork van 2,3 tot 4 miljard euro. Als de correcties in de 10 miljard euro vervat zitten, dan is het de vraag hoeveel van de 10 miljard euro werkelijk naar nieuwe saneringen gaat. Een overschatte opbrengst uit het verleden corrigeren, is immers geen nieuwe bijkomende begrotingsinspanning. Dat is wel wat uw regering aan de buitenwereld lijkt te doen uitschijnen.

We zien eigenlijk een correctie van eerdere ramingen. Het gaat niet zozeer om 10 miljard euro aan nieuwe saneringen, maar om het vullen van oude gaten die zijn geslagen, ondanks de beloftes die de regering in het Parlement maakte in de ingediende begrotingen, doordat die er eigenlijk voor vele miljarden naast zitten. Kortom, de regering spiegelde luchtkastelen voor en schatte terugverdieneffecten veel te ruim in. Vandaag wordt duidelijk dat de regering de afgelopen weken, maanden en jaren een aantal zaken veel te ruim heeft voorgesteld. Voor vele miljarden euro's schieten we eigenlijk naast het doel. Het is wat verontrustend dat de begrotingsinspanning ten belope van 10 miljard euro niet uitsluitend slaat op nieuwe inspanningen, maar voor een deel het gevolg is van niet-geleverde inspanningen uit het verleden.

Concreet kunnen we dat nog niet becijferen. We moeten ons als parlementsleden baseren op cijfers die in de pers circuleren, en op antwoorden op onze vragen. Vandaag krijgen we in de commissie geen duidelijk bedrag met betrekking tot de nullijnoefening. Klopt het bedrag van 3,8 miljard euro? Is het veeleer 2,3 miljard euro of toch 4 miljard euro, zoals in bepaalde media wordt gezegd? Het is voor ons totaal onduidelijk. Het Monitoringcomité beschikt duidelijk wel over die informatie, terwijl het Parlement ze ontbeert. Ook daarover zullen we u nog ondervragen, mijnheer de minister. Het kan immers niet dat u daarover geen transparantie biedt aan het Parlement.

Wij hopen alvast dat er een duidelijk antwoord komt op onze schriftelijke vragen over de samenstelling van de nullijnoefening en het exacte totaalbedrag.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

De **voorzitter**: Aangezien mevrouw Schlitz niet aanwezig is, vervalt haar vraag nr. 56018750C.

07 **Samengevoegde vragen van**

- Wouter Vermeersch aan Vincent Van Peteghem (VEM Begroting, belast met Administratieve Vereenvoudiging) over "De combinatie van een tekort op de lopende rekening en op de overheidsfinanciën" (56019006C)
- Wouter Vermeersch aan Vincent Van Peteghem (VEM Begroting, belast met Administratieve Vereenvoudiging) over "De sterk stijgende Belgische rente" (56019081C)
- Kjell Vander Elst aan Vincent Van Peteghem (VEM Begroting, belast met Administratieve Vereenvoudiging) over "De oplopende schuldgraad onder de arizonaregering" (56019343C)
- Wouter Vermeersch aan Vincent Van Peteghem (VEM Begroting, belast met Administratieve Vereenvoudiging) over "De dreigende rentesnieuwbal" (56018863C)

07 **Questions jointes de**

- Wouter Vermeersch à Vincent Van Peteghem (VPM Budget, chargé de la Simplification administrative) sur "La combinaison d'un déficit du compte courant et des finances publiques" (56019006C)
- Wouter Vermeersch à Vincent Van Peteghem (VPM Budget, chargé de la Simplification administrative) sur "La forte hausse des taux d'intérêt en Belgique" (56019081C)
- Kjell Vander Elst à Vincent Van Peteghem (VPM Budget, chargé de la Simplification administrative) sur "L'accroissement du taux d'endettement sous le gouvernement Arizona" (56019343C)
- Wouter Vermeersch à Vincent Van Peteghem (VPM Budget, chargé de la Simplification administrative) sur "La menace d'un effet boule de neige des charges d'intérêt" (56018863C)

07.01 **Wouter Vermeersch** (VB): Mijnheer de voorzitter, ik vind het wat vreemd dat een aantal onderwerpen hier op een hoop worden gegooid. Ik heb het over de lopende rekeningen en de rente. Dat lijken mij toch twee onderwerpen die een aparte behandeling nodig hebben, omdat het belangrijke zaken zijn die elk een afzonderlijk debat verdienen.

Dat gezegd zijnde, blijken de Belgische overheidsfinanciën met een aanzienlijk tekort en een hoge schuld te kampen. Tegelijk zijn er ook aanwijzingen dat de lopende rekening van dit land een tekort vertoont. We gaan ervan uit dat een tekort op de lopende rekening betekent dat er per saldo meer geld naar het buitenland vloeit dan er binnenkomt, onder meer via de handel in goederen en diensten en inkomens uit het buitenland. We gingen er altijd van uit dat dit land een exportgerichte economie is, maar als de lopende rekening negatief is of een tekort vertoont, blijkt het omgekeerde het geval te zijn.

Wanneer zo'n tekort structureel wordt, kan dat wijzen op onderliggende economische zwakheden, bijvoorbeeld onvoldoende productiviteit en concurrentiekracht, een gebrek aan binnenlandse besparingen en een toenemende afhankelijkheid van buitenlandse financiering.

Mijnheer de minister, kunt u bevestigen dat België momenteel een tekort op de lopende rekening heeft? Hoe groot is dat tekort volgens de laatste cijfers waarover u beschikt en hoe is het de afgelopen jaren geëvolueerd?

Ten tweede, hoe beoordeelt u de combinatie van het tekort op de lopende rekening en het aanhoudende begrotingstekort? Vormt dit volgens u een bijkomend risico voor de houdbaarheid en de financiering van de Belgische overheidsfinanciën?

Hoe beoordeelt u de invloed van de overheid op de lopende rekening, rekening houdend met de gevolgen van de aanhoudende en toenemende begrotingstekorten voor het overheidssparen, de toenemende rentebetalingen aan buitenlandse schuldeisers en de terugval in de overheidsinvesteringen?

Welke structurele maatregelen wil de regering nemen om de financiële en economische weerbaarheid te versterken, zonder de belastingdruk te verhogen en de noodzakelijke productieve investeringen terug te schroeven?

De Belgische tienjaarsrente is ondertussen gestegen tot ruim 4 %, het hoogste niveau in zowat 15 jaar. Gisteren overschreed de Belgische dertigjaarsrente onder de regering-De Wever de symbolische grens van 5 %. De financiële markten sturen dus een stevige waarschuwing. De regering-De Wever beloofde het rotten te stoppen, maar in plaats daarvan gaat er steeds meer geld naar rentebetalingen.

Morgan Stanley wijst expliciet op de Belgische begrotingsproblemen en de onzekerheid over de lopende begrotingsonderhandelingen. De zakenbank raadt beleggers zelfs aan – houd u vast – om short te gaan in Belgisch schuld papier. De hogere rente dreigt via de financiering en herfinanciering bovendien de rentelasten van de overheid nog verder te verhogen. U weet ook dat het renteverskil met Duitsland verder oploopt. Ik heb hierover een aantal vragen.

Welke rentevoeten hanteert de regering momenteel in haar begrotingsramingen en in welke mate wijken die af van de huidige marktrente? Ik verwijs naar de 5 % die gisteren werd bereikt op 30 jaar. Wat is volgens u de impact van de rentetoeenames op de begroting voor 2026, rekening houdend met de sensitiviteitsanalyse uit de algemene begroting?

Welke bijkomende rentelasten verwacht u voor de federale begroting indien de Belgische langetermijnrente structureel op het huidige niveau blijft of nog verder stijgt? Hoe beoordeelt u de oplopende Belgische risicopremie en welke gevolgen heeft deze renteontwikkeling voor de begrotingsinspanning die de regering momenteel aan het voorbereiden is?

Tot slot, maar niet het minst heb ik nog een vraag over de rentesneeuwbal. Er is daar al veel inkt over gevloeid, ook in de pers. In de commissie voor Financiën en Begroting werd al uitvoerig gedebatteerd, zeker op initiatief van het Vlaams Belang, over de oplopende rentelasten en het risico van een rentesneeuwbal.

Mijnheer de minister, u erkende toen in de commissie uitdrukkelijk dat het risico van zo'n rentesneeuwbal reëel is indien er geen bijkomende maatregelen worden genomen. Volgens de cijfers die u toen aanhaalde, zouden de rentelasten zonder bijkomend beleid tegen 2030 oplopen tot ongeveer 3 % van het bbp en meer dan de helft van het begrotingstekort uitmaken. In absolute cijfers voor 2031 wordt al uitgegaan van 23,67 miljard euro, bijna 24 miljard euro.

De waarschuwingen worden ondertussen alleen maar nadrukkelijker. Volgens recente berichtgeving dreigt België vanaf 2031 in een situatie terecht te komen waarbij de rente op de overheidsschuld sneller stijgt dan de nominale economische groei. Dat is ook niet moeilijk, want de groei in dit land is bijna nul. De economische omstandigheden maken die waarschuwing nog relevanter. De Belgische economie kende volgens de laatste kwartaalaggregaten van het Instituut voor de Nationale Rekeningen in het tweede kwartaal geen groei. Nieuwe economische of geopolitieke schokken zouden het kantelpunt en dus de komst van de rentesneeuwbal kunnen vervroegen.

Mijnheer de minister, hoe beoordeelt u vandaag, op basis van de meest recente rente-, groei- en schuldvooruitzichten, het risico van een rentesneeuwbal? Blijft 2031 volgens de regering het kritieke kantelpunt of komt dat moment vroeger? Wij verwachten dat dat al richting 2030 of 2029 gaat. Welke minimale verbetering van het primaire saldo en welk maximaal begrotingstekort zijn volgens uw berekeningen nodig om de schuldgraad te stabiliseren en de rentesneeuwbal te vermijden?

Volstaat de aangekondigde begrotingsinspanning van ongeveer 10 miljard euro - we weten ondertussen ook dat daarin de nullijnanalyse is opgenomen - om de schuld bij een blijvend tegenvallende groei of verder stijgende rente te stabiliseren?

07.02 Minister **Vincent Van Peteghem**: Mijnheer Vermeersch, de cijfers over onze overheidsfinanciën laten weinig ruimte voor enige zelfgenoegzaamheid. We beleven vandaag een bijzonder moeilijke budgettaire periode, waarin we uiteraard doortastend moeten optreden.

Het is niet correct om te doen alsof die schuldproblematiek in 2025 is ontstaan. Ze is het resultaat van vele jaren waarin we onvoldoende structureel hebben bijgestuurd. We hebben lang begrotingstekorten aanvaard terwijl de rente uitzonderlijk laag was. We hebben ook te lang de vergrijzingsfactuur en de veiligheidsfactuur voor ons uitgeschoven. Dat heeft de onderliggende kwetsbaarheid van onze overheidsfinanciën lange tijd minder zichtbaar gemaakt, maar het brengt ons wel bij de huidige rentelasten en de huidige schuldgraad.

Het is te gemakkelijk om de stijgende rente vandaag als enige oorzaak van de verslechtering naar voren te schuiven. De hoge rente is uiteraard een belangrijke factor, maar die werkt des te sterker omdat onze schuld hoog is en we jaar na jaar primaire tekorten blijven boeken. Vervolgens versterken de rentelasten die dynamiek. Dat is exact het risico van die rentesneeuwbal waarnaar u terecht hebt

verwezen. Daarover moeten we eerlijk zijn. Een land met een schuld van meer dan 100 % van het bbp kan zich eigenlijk geen structurele tekorten blijven veroorloven. Elke euro die we vandaag bijkomend lenen, creëert immers niet alleen een toekomstige aflossing, maar ook toekomstige rentelasten.

De rentefactuur gaat volgens de huidige vooruitzichten van het Monitoringcomité in 2031 richting de 3 % van het bbp. Die 3 % in een tekort van iets meer dan 6 % is dus de helft. Dat zijn allemaal euro's die we niet kunnen gebruiken voor onze pensioenen, voor onze defensie, voor onze zorg, voor onze investeringen, voor onze lastenverlagingen enzovoort.

Tegelijkertijd moeten we ook de nuance bewaren. België beschikt over een belangrijke buffer dankzij de gemiddelde looptijd van de schuld, die ongeveer tien jaar bedraagt. Hogere marktreses vandaag vertalen zich dus niet onmiddellijk in hogere rentelasten. Die buffer koopt ons vandaag tijd, maar is natuurlijk geen oplossing. Daarom is de kern van het beleid ook niet om te proberen de rente te voorspellen. Onze opdracht moet er net voor zorgen dat we ook bij een hogere rente in staat zijn om weerbaar te blijven. Dat betekent dat we moeten werken aan een structurele verbetering van het primaire saldo. We moeten kijken naar onze primaire inkomsten en primaire uitgaven. We moeten ook kijken naar de beheersing van de groei van de primaire uitgaven. We moeten hervormingen doorvoeren die onze werkzaamheidsgraad en onze productiviteit verhogen. We moeten ervoor zorgen dat we op alle overheidsniveaus ook een geloofwaardige meerjarige inspanning leveren.

U weet dat ik de verantwoordelijkheid wil nemen. Deze regering kan niet verantwoordelijk worden gesteld voor de volledige schuld die we vandaag op de balans hebben staan, maar we zijn natuurlijk wel medeverantwoordelijk voor de keuzes die we vandaag maken. Daarom moet die doelstelling helder moet zijn. Eerst moeten we ons tekort structureel terugdringen, vervolgens moeten we ook onze schuld stabiliseren en daarna moeten we ook de schuldgraad doen dalen. Dat zal niet in één begrotingsjaar gebeuren, maar het moet natuurlijk wel beginnen met beslissingen die vandaag geloofwaardig zijn en de volgende jaren consequent worden volgehouden.

07.03 Wouter Vermeersch (VB): U hebt het over geen zelfgenoegzaamheid, maar tussen zelfgenoegzaamheid en zelfkritiek gaapt natuurlijk een heel grote kloof in uw antwoord. Ik wil er toch op wijzen dat u in de vorige regering minister van Financiën van dit land was. U kunt dus niet zomaar alleen naar deze regering verwijzen. U draagt ook politieke verantwoordelijkheid voor wat fout is gelopen onder de vorige regering, de regering-De Croo.

Mijnheer de minister, u hebt weinig geantwoord op mijn vragen over de lopende rekening, maar ook dat is een enorm probleem. België kampt niet alleen met een intern tekort, maar ook met een extern tekort. Dat maakt de toestand van dit land natuurlijk nog veel zorgwekkender. De overheid geeft structureel meer uit dan ze ontvangt, terwijl ook de economie als geheel meer middelen naar het buitenland ziet vloeien dan er binnenkomen. Herinner u dat België in het verleden een land was met een positief saldo op de handelsbalans of op de lopende rekeningen, maar dat is nu niet meer het geval. Daar ligt een verantwoordelijkheid voor de overheid.

Een begrotingstekort betekent negatief overheidssparen. Jaar na jaar opnieuw tekorten opstapelen en de schuld verder doen oplopen, doet uiteindelijk niet alleen de rentefactuur oplopen. Die rentefactuur wordt natuurlijk steeds meer een begrotingspost waarop u nauwelijks nog vat hebt. Geld dat naar rentelasten gaat, kan niet worden ingezet voor een lastenverlaging, veiligheid of productieve investeringen die broodnodig zijn voor dit land.

Mijnheer de minister, het belangrijkste is dat niemand de rentesnieuwbal en het risico daarvan vandaag nog kan wegwuiven. Vroeger was dat wel het geval, toen we daarover spraken in deze commissie. U hebt dat risico ondertussen zelf erkend. U blijft dat vandaag ook duidelijk erkennen. Intussen waarschuwt ook de premier ervoor.

Die cijfers zijn bijzonder confronterend. Zonder bijkomend beleid dreigen de rentelasten richting 3 % van het bbp te gaan en dus de helft van het tekort van dit land uit te maken. Tegen 2031 spreken we nu al over bijna 24 miljard euro jaar na jaar. Dat is geld dat niet kan gaan naar veiligheid, justitie, zorg of een lastenverlaging, maar dat rechtstreeks naar de schuldeisers van de Belgische Staat gaat.

Mijnheer de minister, 2031 is geen magische datum meer. Bij een lagere economische groei, zoals nu het geval is, bij een hogere rente, wat zich op dit eigenste moment als scenario ontplooit, of bij een

nieuwe internationale schok die mogelijk om de hoek ligt, kan en zal de rentesneeuwbal veel vroeger beginnen te rollen. Het echte gevaar is dan dat niet langer uw regering het tempo van de sanering zal bepalen maar dat de financiële markten dat voor u zullen doen.

Het volstaat daarom niet om telkens opnieuw een nieuw miljardenbedrag als begrotingsdoelstelling naar voren te schuiven. U bent in 2026 begonnen met 4 miljard euro. Ondertussen zitten we aan 10 miljard euro.

De cruciale vraag is of de maatregelen van de regering-De Wever het structurele tekort daadwerkelijk terugdringen en de schuld zullen stabiliseren. Op dit moment is het antwoord duidelijk neen. De regering spreekt nu over een inspanning van 10 miljard euro maar aangezien de groei tegenvalt en de rentefactuur verder oploopt, zal een deel van die inspanning onmiddellijk door de rentelasten worden opgegeten. Die 10 miljard euro volstaat niet.

Het is hoog tijd dat u als minister van Begroting die boodschap ook brengt, niet alleen aan de buitenwereld maar ook binnen uw regering.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

08 Vraag van Wouter Vermeersch aan Vincent Van Peteghem (VEM Begroting, belast met Administratieve Vereenvoudiging) over "De afschaffing van de salariswagens" (56019091C)

08 Question de Wouter Vermeersch à Vincent Van Peteghem (VPM Budget, chargé de la Simplification administrative) sur "La suppression des voitures qui font partie du package salarial" (56019091C)

08.01 Wouter Vermeersch (VB): Mijnheer de minister, heel wat Vlamingen liggen wakker van de toekomst van de salariswagens, een nuttig en belangrijk onderwerp. In een interview in *De Morgen*, begin september, verklaarde u dat de salariswagen op het lijstje in het zogenaamde witte käftje van de eerste minister stond, alsook op het lijstjes van de geraadpleegde experts, en zette u zelf de deur open voor een ingreep in de salariswagens. Ik citeer u: "Ik vermoed dat de salariswagen ook in het witte mapje van Bart zit."

Dat is geen onbelangrijk ballonnetje. Volgens ramingen gaat het over ongeveer 630.000 salariswagens. Een studie van het Federaal Planbureau gepubliceerd op 26 juni 2025, raamde de zogenaamde verloren inkomsten voor de overheid tussen 2 en 4 miljard euro. Die cijfers komen ook terug in de expertenaanbeveling die het Federaal Planbureau op vraag van de regering opstelde. Onder alternatieve aannames zou de gevoeligheidsanalyse in de studie hebben aangetoond dat de totale belastinguitgaven variëren van 3 tot 6 miljard euro, cijfers die de afgelopen dagen ook in de pers circuleren.

Mijnheer de minister, uw uitspraken veroorzaakten dan ook terecht onmiddellijk politieke commotie. Amper enkele dagen later verklaarde uw eigen cd&v-partijvoorzitter Mahdi bij Voka – ik was daar toen ook aanwezig -: "Ik slik nog liever een gloeilamp van hier op het podium in dan dat ik de bedrijfswagens afschaf." Daarmee ging hij eigenlijk in tegen u, zijn eigen minister en vice-eersteminister. Dat roept vragen op over het werkelijke standpunt en, belangrijker, over de concrete voorstellen die momenteel op de begrotingstafel van de regering liggen.

Kunt u, mijnheer de minister, hier glashelder bevestigen of een hervorming of beperking van het fiscale en parafiscale regime voor salariswagens vandaag concreet op de begrotingstafel ligt en welke scenario's daarbij worden onderzocht?

Welke budgettaire opbrengst verwacht u daarvan? Hoe kijkt u naar de in de pers genoemde ramingen? Kunt u de geschatte budgettaire impact van 3 tot 6 miljard euro bevestigen en dat bedrag eventueel preciseren?

Kunt u garanderen dat werknemers die vandaag een salariswagen als onderdeel van hun loonpakket ontvangen, door een eventuele hervorming netto niets zullen verliezen? Ik denk dat velen dat antwoord willen kennen.

08.02 Minister **Vincent Van Peteghem**: Ik heb daarnet al onderstreept dat ik niets over de inhoud van de begrotingsbesprekingen zal meegeven en ik tracht me daaraan te houden.

Wat het budgettaire impact van het regime betreft, waar u naar vraagt, er werden dit jaar drie *spending reviews* of uitgaventoetsingen uitgevoerd, waaruit u een aantal cijfers aanhaalt in uw vraag. Een daarvan ging inderdaad over de subsidies voor fossiele brandstoffen, wat natuurlijk een zeer brede *spending review* is en die ook betrekking heeft op het onderwerp van uw vraag. In zekere zin kom ik hier dus terug op een aantal denksporen die in het kader van die *spending reviews* zijn gemaakt en die in het rapport staan.

Het rapport bevestigt dat het regime een belangrijke budgettaire impact heeft. Het onderzoekt ook verschillende mogelijkheden om de behandeling van die voordelen geleidelijk meer in lijn te brengen met die van een gewone bezoldiging.

Wat de budgettaire cijfers betreft, is enige voorzichtigheid geboden. Het bedrag van 3 tot 6 miljard euro, dat ook in de publieke discussie wordt genoemd, is natuurlijk afhankelijk van een gevoeligheidsanalyse van de studie van het Federaal Planbureau van juni 2025. Die studie vergelijkt het bestaande systeem met een hypothetische benchmark waarin het voordeel van een bedrijfswagen wordt behandeld als een geldelijke bezoldiging. De gevoeligheidsanalyse geeft, afhankelijk van de gehanteerde veronderstellingen, een totale geraamde belastinguitgave van iets meer dan 3 tot iets meer dan 6 miljard euro per jaar. Het gaat dus niet om een bedrag dat de overheid bij een hervorming automatisch zou kunnen innen.

Dezelfde *spending review* becijferde ook, door een andere benadering, voor het bestaande regime de jaarlijkse budgettaire kosten voor bedrijfswagens op ongeveer 3,8 miljard euro tegen 2030. In een hervormingsscenario zouden die kosten volgens de studie maximaal tot ongeveer 1 miljard euro kunnen dalen. Voor tank- en laadkaarten zouden de kosten in datzelfde geval kunnen dalen van ongeveer 0,7 naar 0,16 miljard euro. De auteurs van de *spending review* benadrukken daarbij opnieuw dat het bruto-inschattingen zijn en dat ze dus geen rekening houden met eventuele budgettaire kosten van flankerende maatregelen.

Tot slot geeft de *spending review* ook een indicatie van de potentiële budgettaire massa van de verschillende hervormingsscenario's, maar niet van de opbrengst die we vandaag een-op-een in de begroting zouden kunnen inschrijven. De precieze opbrengst zou immers afhangen van de uiteindelijke uitvoeringsbepalingen, het tempo van de hervorming, de gedragsreacties, eventuele compenserende of flankerende maatregelen en van de impact van gemaakte keuzes op de maatregelen rond de vergroening van de bedrijfswagens, die we een vijftal jaar geleden hebben genomen. Die factoren vindt u daar niet in terug. Dat brengt me terug bij mijn initiële punt dat het me vandaag niet opportuun lijkt om daarop, aangezien dat nog door de regering moet worden besproken, nog verder in te gaan.

08.03 **Wouter Vermeersch** (VB): Mijnheer de minister, uw voorzitter is bereid om een gloeilamp in te slikken, maar ik heb u vandaag niet dezelfde belofte horen maken. Ik heb u nog minder een gloeilamp zien inslikken, mijnheer de minister. U bent niet duidelijk. U hebt heel wat media-ervaring. U weet natuurlijk wat de gevolgen zijn als u interviews aflegt.

Mijnheer de minister, u lanceert ballonnetjes in de pers en zaait daarmee heel wat onrust bij 630.000 werknemers in dit land. Een salariswagen is voor honderdduizenden werknemers geen cadeau, maar een duidelijk onderdeel van hun loonpakket. Waarom bestaat dat systeem, mijnheer de minister? Als voormalig minister van Financiën weet u dat natuurlijk: arbeid wordt in dit land bijzonder zwaar belast. Als de regering nu naar de salariswagen kijkt om miljarden voor de begroting te zoeken, dan dreigt zij dezelfde fout te maken als de Vlaamse regering vandaag doet, namelijk niet besparen op de overheid, maar het geld zoeken bij de werkende middenklasse. Uw regering zei bij aanvang dat werken meer moet lonen, maar u begint tegelijkertijd ook moeilijk te doen over een onderdeel van het loonpakket van ruim 630.000 werknemers. U beschouwt dat gewoon als een begrotingspost waarop enkele miljarden te besparen vallen.

Bij cd&v blijkt de verwarring compleet te zijn. U stopt de besparing op de salariswagen in het witte mapje van Bart De Wever. Uw voorzitter, Sammy Mahdi, zegt dat hij nog liever een gloeilamp inslikt dan de bedrijfswagens af te schaffen. Misschien moet cd&v eindelijk eens beslissen wat ze wel wil inslikken: een gloeilamp of een zoveelste platte, verdoken belastingverhoging op kap van de

middenklasse.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

De **voorzitter**: De vragen nr. 56019129C van de heer Orlans en nrs. 56019197C en 56019199C van mevrouw Bertrand worden op hun verzoek in schriftelijke vragen omgezet. Vraag nr. 56019354C van de heer Van Quickenborne wordt op zijn verzoek uitgesteld.

09 **Vraag van Dieter Vanbesien aan Vincent Van Peteghem (VEM Begroting, belast met Administratieve Vereenvoudiging) over "De kostprijs van het uitblijven van een klimaatbeleid" (56019374C)**

09 **Question de Dieter Vanbesien à Vincent Van Peteghem (VPM Budget, chargé de la Simplification administrative) sur "Le coût de l'absence de politique climatique" (56019374C)**

09.01 **Dieter Vanbesien** (Ecolo-Groen): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, een recent rapport van CERAC bevestigt opnieuw dat de klimaatopwarming niet alleen grote maatschappelijke en ecologische gevolgen heeft, maar ook aanzienlijke economische en budgettaire kosten met zich meebrengt. Zo zou de negatieve impact van de hitte van afgelopen zomer op de arbeidsproductiviteit alleen al leiden tot een economisch verlies van bijna 6 miljard euro, ongeveer 1 % van het bbp. Daarmee dreigt de voor dit jaar verwachte economische groei grotendeels teniet te worden gedaan. Volgens het Climate Economic Report van kredietverzekeraar Allianz zou het voor ons land zelfs gaan over een schade van 9,4 miljard euro.

Die impact dreigt de komende jaren verder toe te nemen. Het aantal hittedagen zal in de toekomst sterk stijgen, waardoor ook de economische schade verder zal oplopen. Dat dreigt een vicieuze cirkel te creëren, want de klimaatopwarming veroorzaakt steeds grotere economische en budgettaire schade, terwijl diezelfde schade de beschikbare budgettaire ruimte voor investeringen in klimaatadaptatie onder druk zet. Net die investeringen zijn noodzakelijk om toekomstige schade en kosten te beperken.

Mijnheer de minister, de CERAC-studie brengt onder meer de economische schade door productiviteitsverlies in kaart. Welke inschatting maakt u van de bredere budgettaire kosten van klimaatverandering voor België, wanneer ook de kosten van extreme weersomstandigheden en natuurrampen, zoals de natuurbrand in de Hoge Venen, worden meegerekend? Hoeveel heeft klimaatgerelateerde schade de Belgische overheden in 2026 tot dusver gekost? Indien hieromtrent geen volledige cijfers beschikbaar zijn, plant u dan initiatieven om deze kosten systematisch in kaart te brengen? Hoe zult u vanuit uw bevoegdheid de lessen van dit CERAC-rapport in de begrotingsdiscussie brengen?

De Federale Raad voor Duurzame Ontwikkeling benadrukte in juni in een advies alvast dat een grondig onderbouwde inschatting van klimaatrisico's noodzakelijk is en dat klimaatrisico's expliciet moeten worden meegenomen in het beleid en de begrotingsplanning. Beamt u dit advies? Zo ja, hoe gaat u er dan concreet over waken dat de budgettaire ruimte voor klimaatadaptatie de komende jaren bewaard en vergroot wordt? Is er bijvoorbeeld een structurele begrotingslijn voor klimaatadaptatie? Zo niet, acht u zo'n lijn nuttig of gebeurt financiering het best ad hoc na rampen?

Volgens de Europese Commissie worden de minimale investeringsbehoeften voor klimaatadaptatie in België alvast geraamd op jaarlijks 0,228 % van het bbp. Dat is een bescheiden bedrag in vergelijking met de mogelijke omvang van de klimaatimpact en de schade. Hoe analyseert u dit percentage?

09.02 **Minister Vincent Van Peteghem**: De studie van CERAC toont terecht aan dat de klimaatverandering niet alleen een ecologische, maar ook een economische en budgettaire uitdaging vormt voor de toekomst. De recente analyse legt een duidelijke link tussen hittegolven en productiviteitsverlies.

Een eerdere studie van CERAC en het Federaal Planbureau wees bovendien op aanzienlijke langetermijneffecten op de overheidsfinanciën, met onder meer een mogelijke toename van de schuld. Tegelijk bestaat er vandaag geen volledige en betrouwbare raming van alle klimaatgerelateerde kosten die de Belgische overheden zouden dragen. De raming in de studie van het Federaal Planbureau in 2025 werd later ook ingetrokken, wat we in het kader van de begrotingsopmaak hier al hebben

besproken.

Het lijkt me daarom nog steeds belangrijk om eerst de bestaande gegevens en methodologieën verder te versterken, eerder dan één globaal bedrag naar voren te schuiven. Ik deel wel de analyse van de Federale Raad voor Duurzame Ontwikkeling dat klimaatrisico's een plaats moeten krijgen in de begrotingsplanning en de beoordeling van de houdbaarheid van de overheidsfinanciën. Voor mij betekent dit in de eerste plaats dat klimaatrisico's, investeringsbehoeften en potentiële budgettaire gevolgen structureel moeten worden meegenomen in de beleids- en begrotingsvoorbereiding. Ik heb vorig jaar de begrotingswetten van 2003 aangepast om dit te verankeren. Dat vereist niet noodzakelijk een afzonderlijke uniforme begrotingslijn voor klimaatadaptatie. De meest doeltreffende aanpak kan verschillen naargelang de bevoegdheid en naargelang het type investering.

Aan de uitwerking daarvan werk ik uiteraard ook graag mee op Europees niveau, in het kader van het TSI Economic Analysis for Climate Action 2 en Pillar 3 Integrating Climate-Related Risks into Fiscal and Budgetary Planning and Policy.

09.03 Dieter Vanbesien (Ecolo-Groen): Dank u wel, mijnheer de minister, voor dit antwoord. De voorbije zomer heeft ons allemaal met de neus op de feiten gedrukt. We hebben een zomer gehad met meer dan 3.000 doden, enkel en alleen door de hitte. De landbouw ziet oogsten mislukken door de droogte. Natuurgebied gaat verloren door natuurbranden. Dan is er natuurlijk ook nog de economische schade en de impact op de begroting en dat is waarvoor ik bij u kom, mijnheer de minister.

Die economische schade is groot. Ze wordt momenteel ingeschat tussen 6 en 9,5 miljard euro, maar het slechte nieuws is dat we allemaal weten dat de situatie de komende jaren niet beter zal worden. Droogte, hitte, wateroverlast: het zal de komende decennia alleen maar meer worden en dus dreigt ook de economische schade te exploderen. Die urgentie voel ik nog onvoldoende in uw antwoord, mijnheer de minister.

We hebben geen andere keuze dan de komende jaren stevig te investeren in maatregelen om ons aan te passen en om de economische impact te milderen. Dat zal geld kosten en daarom moeten we dat in de begroting een prominente plaats geven. Dat is geen kwestie van links of rechts, dat is een kwestie van gezond verstand.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

De **voorzitter**: De vandaag geagendeerde vragen van mevrouw Bertrand zijn verwezen naar een andere minister.

10 Vraag van Wouter Vermeersch aan Vincent Van Peteghem (VEM Begroting, belast met Administratieve Vereenvoudiging) over "De opvolging van de onverdeelde facturen" (56019449C)

10 Question de Wouter Vermeersch à Vincent Van Peteghem (VPM Budget, chargé de la Simplification administrative) sur "Le suivi des factures non ventilées" (56019449C)

10.01 Wouter Vermeersch (VB): Mijnheer de voorzitter, het is bij Groen blijkbaar nog niet doorgedrongen dat de bosbrand is aangestoken door verkeerde maaiwerken bij de overheid, een fout bij de Waalse overheid.

Ik heb de minister van Begroting al verschillende keren ondervraagd over de zogenaamde onverdeelde facturen. Dat zijn de hangende interfederale dossiers met een significante budgettaire impact. Bij mijn meest recente vraag van 14 juli gaf de minister aan dat die dossiers op 19 mei 2026 werden besproken. In het Overlegcomité Technische werkgroepen zou men zich op de budgettaire impact richten, terwijl andere werkgroepen zich op de inhoud en de technische analyse zouden richten. De minister verwachtte verdere vooruitgang tijdens het najaar. Het najaar is ondertussen aangebroken, intussen zijn we opnieuw enkele maanden verder.

Mijnheer de minister, ik had graag een concrete stand van zaken gekregen. Welke dossiers vallen vandaag nog onder de onverdeelde facturen? Wat is de globale geraamde budgettaire impact?

Welke concrete vooruitgang werd sinds het Overlegcomité van 19 mei geboekt? Welke dossiers zijn

inmiddels afgerond en welke blijven geblokkeerd?

Worden de resterende dossiers opnieuw besproken in het Overlegcomité? Tegen wanneer verwacht u tot definitieve afspraken over de verdeling van deze facturen te komen?

10.02 Minister **Vincent Van Peteghem**: Naar aanleiding van het Overlegcomité van 19 mei 2026 zijn de verschillende dossiers nader besproken in de specifieke interfederale werkgroepen. Daarbij werd niet alleen gekeken naar de budgettaire omvang, maar natuurlijk ook naar de juridische en inhoudelijke grondslag van de verschillende claims.

Dat is belangrijk, want het feit dat een dossier op de lijst staat, betekent immers niet automatisch dat er ook effectief een budgettaire overdracht van het ene niveau naar het andere niveau moet of zal plaatsvinden.

Wat de omvang betreft, gaat het om een aantal dossiers met heel uiteenlopende bedragen die u ongetwijfeld bekend zijn. Bij de historische dossiers gaat het onder meer over de mogelijke regularisatie van 316 miljoen euro in verband met de overdracht van risicobevoegdheden, 897.000 euro voor de afrekening van artikel 75, § 1 *quater*, van de bijzondere financieringswet en een mogelijke retroactieve regularisatie van ongeveer 20 miljoen euro voor *CIAAM*.

Bij de meer recente dossiers gaat het onder meer over de plasticbijdrage, die wordt geraamd op 137 miljoen euro in 2026 en oploopt tot 145 miljoen euro in 2031. Het gaat ook over de financiering van de COVID-19-vaccins voor een totaal van 780 miljoen euro voor de periode 2022-2026 en over de opbrengsten van de multibandveiling van de telecomlicenties, goed voor 1,42 miljard euro, gespreid over twintig jaar.

Sinds het Overlegcomité van 19 mei 2026 is vooral vooruitgang geboekt op het vlak van de objectivering en de technische voorbereiding van de dossiers. Er wordt bijvoorbeeld voor de plasticbijdrage een overzicht opgesteld van de bestaande afval- en milieubelastingen per entiteit.

Voor de multibandveiling wordt een onafhankelijke studie voorbereid op basis van de gegevens van BBT, waarna de onderhandelingen over de verdeelsleutel kunnen worden voortgezet.

Voor de verdere timing is het de bedoeling dat de verschillende materiegerelateerde werkgroepen hun werkzaamheden voortzetten en ook rapporteren aan onze werkgroep Begroting. Op basis daarvan zullen dan scenario's worden opgesteld die de ESR-impact per entiteit verduidelijken. Dat is natuurlijk een noodzakelijke stap om tot een onderbouwde verdeling te kunnen komen.

Ik wil vermijden om vooraf een deadline, zeker een kunstmatige deadline, naar voren te schuiven voor dossiers waarvan de technische of inhoudelijke analyse nog niet is afgerond. Het doel is wel duidelijk. Waar een objectieve budgettaire verplichting bestaat, moet ze correct worden toegewezen. Waar er geen voldoende juridische of inhoudelijke basis is voor een overdracht, moet dat eveneens duidelijk worden vastgesteld. Op die manier kunnen we de dossiers stap voor stap uitklaren en vermijden dat we de onopgeloste facturen telkens opnieuw op de interfederale agenda moeten zetten.

Zoals ik steeds heb aangegeven, heeft de afronding van het samenwerkingsakkoord inzake begrotingscoördinatie de hoogste prioriteit op dat interfederale niveau. We moeten er natuurlijk voor zorgen dat dit gerealiseerd wordt en dat er prioritair werk van wordt gemaakt. Het zou natuurlijk ook goed zijn als we de onverdeelde facturen in de komende periode kunnen verdelen.

10.03 **Wouter Vermeersch** (VB): Mijnheer de minister, we spreken ondertussen al jaren over die onverdeelde facturen. Hoe langer de verdeling wordt uitgesteld, hoe groter de onzekerheid wordt. De facturen en de rekening blijven natuurlijk bestaan, alleen weten we niet wie ze uiteindelijk moet betalen.

Het Parlement moet minstens drie zaken weten. Ten eerste, welke facturen liggen er nog op tafel? Ten tweede, over welke bedragen gaat het? Ten derde, wanneer worden ze verdeeld? U hebt een aantal bedragen genoemd. Ik heb daarover ook een schriftelijke vraag ingediend, dus misschien kunnen we langs die weg het volledige overzicht krijgen.

We zijn in 2026 nog bezig met de COVID-19-vaccins. Heel wat zaken staan al heel lang op die lijst. De

technische werkgroepen, waarnaar u verwijst, kunnen natuurlijk nuttig zijn om de cijfers te objectiveren en de dossiers inhoudelijk uit te klaren, maar het mogen geen politieke wachtkamers worden waarin moeilijke facturen eindeloos worden geparkeerd. Dat is nu, en al jaren, het geval. Zeker als minister van Begroting moet u daarin vooruitgang boeken, en die is er niet.

Zolang belangrijke interfederale facturen niet definitief zijn toegewezen, blijft er onzekerheid bestaan over de budgettaire verantwoordelijkheid van de verschillende overheden. U beloofde vooruitgang in het najaar. Welnu, het najaar is er, maar u noemt geen nieuwe data meer voor de overlegcomités.

We eisen dat die vooruitgang zichtbaar wordt. We zullen daarop bij de volgende vragensessie opnieuw terugkomen om te kijken of er dan wel vooruitgang is. U hebt duidelijk geen gebruikgemaakt van de zomer om in die dossiers vooruitgang te boeken. Die is er absoluut niet. We hadden daar toch wel op gehoopt en gerekend.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

11 Vraag van Wouter Vermeersch aan Vincent Van Peteghem (VEM Begroting, belast met Administratieve Vereenvoudiging) over "De onhoudbare schulden van de Franstalige entiteiten en de nood aan institutionele hervormingen" (56019547C)

11 Question de Wouter Vermeersch à Vincent Van Peteghem (VPM Budget, chargé de la Simplification administrative) sur "La dette insoutenable des entités francophones et la nécessité de réformes institutionnelles" (56019547C)

11.01 Wouter Vermeersch (VB): Mijnheer de voorzitter, het Federaal Planbureau trekt opnieuw aan de alarmbel met betrekking tot de Belgische overheidsfinanciën. Vooral de toestand in Franstalig België is zeer zorgwekkend. Ik begrijp ook niet – ik zie dat de Franstalige collega's allemaal vertrokken zijn – dat niemand in het zuiden van het land wakker ligt van de begroting. Brussel, Wallonië en de Franse Gemeenschap lopen volgens het Planbureau een hoog risico van onhoudbare schuld. Alleen voor Vlaanderen wordt dat risico als matig ingeschat.

De cijfers spreken boekdelen. Tegen 2031 zou de schuld oplopen tot 328 % van de ontvangsten in Brussel, 327 % in Wallonië en 158 % in de Franse Gemeenschap. Voor Vlaanderen gaat het om 118 %. Over Brussel stelt men expliciet dat de projecties aangeven dat er geen enkele kans bestaat op stabilisatie van de schuldgraad tegen 2031, terwijl dit voor Wallonië en de Franse Gemeenschap vrijwel kansloos is.

Tegelijkertijd verklaarde premier De Wever in deze Kamer in antwoord op vragen van het Vlaams Belang dat de federale overheid nog slechts één saneringsronde aankan. Daarna moet volgens hem een institutionele hervorming volgen die in de diepte zou gaan. Zijn conclusie is duidelijk, zonder grondige institutionele hervorming raakt België niet uit de budgettaire problemen. Het is een conclusie die wij alleen maar kunnen onderschrijven.

Mijnheer de minister van Begroting, deelt u de analyse van de premier dat België na deze federale saneringsronde tegen de grenzen van zijn huidige institutionele en financiële structuur botst? Ik zou daar graag uw mening over horen.

Acht u het houdbaar dat de federale overheid zware saneringsinspanningen levert, terwijl Brussel, Wallonië en de Franse Gemeenschap volgens het Planbureau afstevnen op een onhoudbaar schuldniveau?

Welke institutionele hervormingen zijn volgens u noodzakelijk om ervoor te zorgen dat de verschillende deelstaten in de toekomst ook zelf de financiële verantwoordelijkheid dragen voor hun beleid? Fiscale autonomie zou een oplossing kunnen zijn, of een standpunt.

Wat zou volgens u de impact van een verdere ontsporing van de schulden in deze deelstaten zijn?

11.02 Minister Vincent Van Peteghem: Mijnheer Vermeersch, de cijfers van het Federaal Planbureau tonen aan dat de budgettaire uitdagingen zich inderdaad zeker niet beperken tot één beleids- en bestuursniveau. Ook de gefedereerde entiteiten zullen hun verantwoordelijkheid moeten nemen om

hun financiën op lange termijn houdbaar te maken. Tegelijk moeten we vermijden dat we tegenover elkaar komen te staan. Uiteindelijk delen alle overheden in het land dezelfde verantwoordelijkheid voor de houdbaarheid van onze financiën.

Ik ben daarom van mening dat we ons moeten voorbereiden op een volgende stap. Tegen de volgende legislatuur lijkt het me nuttig om grondig te onderzoeken hoe we onze staatsstructuren efficiënter kunnen organiseren, met een duidelijkere koppeling tussen bevoegdheden, financiering en verantwoordelijkheid. Dat is een debat dat we moeten baseren op feiten en op lessen die we uit de huidige budgettaire situatie trekken, en dat trouwens ook met alle beleidsniveaus moet worden gevoerd.

Het doel moet duidelijk zijn: we moeten ervoor zorgen dat we een overheid krijgen die efficiënter werkt, waarbij elke overheid voldoende verantwoordelijkheid draagt voor de beleidskeuzes die ze moet maken en waarbij ook de beschikbare middelen zo doeltreffend mogelijk worden ingezet. Ik herhaal daarbij wel dat dit geen debat is dat we vandaag moeten beslechten, maar we kunnen het ook niet voor ons uit blijven schuiven. We moeten ons dus wel aan de gesprekstafel zetten.

11.03 Wouter Vermeersch (VB): Dank u, mijnheer de minister. Ik apprecieer dit antwoord. U bent daar eerlijk in. U pleit heel duidelijk voor een volgende stap, een verdere institutionele hervorming. Dat is een duidelijk standpunt dat u inneemt als vicepremier in de regering.

Het raakt immers aan de kern van het begrotingsprobleem. Wie beslist over de uitgaven, moet uiteindelijk ook verantwoordelijkheid dragen voor de financiële gevolgen daarvan. De federale regering vraagt zware inspanningen om de begroting recht te trekken, maar tegelijkertijd zijn er bepaalde deelstaten die hun schuld verder zien oplopen. Dan rijst de vraag hoe houdbaar dat model nog is. U pleit dan ook voor verdere stappen.

De cijfers van het Federaal Planbureau maken van de institutionele discussie dus ook een begrotingsdiscussie. Het gaat niet alleen over bevoegdheden, maar ook over verantwoordelijkheid en de financiering daarvan. Het regeerakkoord is daarover onvoldoende duidelijk, dus ik zou graag horen wat financiële responsabilisering van de deelstaten voor u concreet betekent. Daar zou ik u in de toekomst zeker graag nog over horen, want saneren zonder te responsabiliseren dreigt uiteindelijk neer te komen op telkens opnieuw dezelfde oefening binnen dezelfde onhoudbare structuur.

De premier zegt zelf dat een volgende saneringsronde een institutionele hervorming in de diepte nodig zal maken. Dan verwacht ik ook van u duidelijkheid over wat die budgettaire diepgang precies betekent, maar het is al fijn, mijnheer de minister, dat u ook tot de conclusie komt dat volgende stappen nodig zijn. Ik denk dat we geen begrotingsdiscussie kunnen voeren zonder ook dat punt op tafel te leggen en dat de financiën van België niet recht te trekken zijn als men niet ook kijkt naar de structuur van dit land. Dat is de olifant in het Parlement. Dat is een zaak die bij veel partijen, zeker ten zuiden van de taalgrens, vandaag niet aan de orde is en moeiteloos wordt ontweken, terwijl de schulden daar wel oplopen en aan het ontsporen zijn. Dit wordt vervolgd.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

*De openbare commissievergadering wordt gesloten om 12.08 uur.
La réunion publique de commission est levée à 12 h 08.*

Schriftelijk behandelde mondelinge vragen

Questions orales traitées par écrit

De antwoorden werden door de vice-eersteminister en minister van Begroting, belast met Administratieve Vereenvoudiging bezorgd.

Les réponses ont été fournies par le vice-premier ministre et ministre du Budget, chargé de la Simplification administrative.

12 Vraag van Arthur Orlans aan Vincent Van Peteghem (VEM Begroting, belast met Administratieve Vereenvoudiging) over "De conjunctuurbarometer van de Nationale Bank van 24 september 2026" (56019129C)

12 Question de Arthur Orlans à Vincent Van Peteghem (VPM Budget, chargé de la Simplification administrative) sur "Le baromètre de conjoncture du 24 septembre 2026 de la Banque nationale" (56019129C)

Op 24 september publiceert de Nationale Bank haar conjunctuurbarometer voor september. Die maandelijkse barometer peilt bij ondernemingen naar hun beoordeling en verwachtingen over onder meer productie, vraag, werkgelegenheid en orderpositie. Zo geeft ze een actueel beeld van het ondernemersvertrouwen en van de conjuncturele ontwikkeling van de Belgische economie op korte termijn.

Die economische ontwikkeling is ook van belang voor het begrotingsbeleid, zeker in het licht van de geplande begrotingssanering en de voorbereiding van de begroting 2027.

1. Welke lessen trekt u uit de conjunctuurbarometer van 24 september 2026 van de Nationale Bank voor de toestand van de Belgische economie?
2. Welke concrete maatregelen wil u binnen het begrotingsbeleid nemen om de economische groei aan te zwengelen?
3. Hoe wil u vermijden dat de begrotingssanering de economische groei bijkomend afremt?

Antwoord - Réponse:

Het antwoord werd niet tijdig door de regering bezorgd.

La réponse n'a pas été fournie par le gouvernement dans les délais.

13 Vraag van Alexia Bertrand aan Vincent Van Peteghem (VEM Begroting, belast met Administratieve Vereenvoudiging) over "De budgettaire impact van de hervorming van de werkloosheidsuitkeringen" (56019197C)

13 Question de Alexia Bertrand à Vincent Van Peteghem (VPM Budget, chargé de la Simplification administrative) sur "L'impact budgétaire de la réforme des allocations de chômage" (56019197C)

Uit de meest recente monitoring van de RVA blijkt dat van de bijna 100.000 Belgen die sinds de hervorming begin dit jaar hun werkloosheids- of inschakelingsuitkering verloren, gemiddeld slechts 13,5% — oftewel één op de acht — binnen de maand een job vindt. Hoewel de doorstroom naar werk stijgt bij groepen die korter werkloos zijn, blijft de directe instroom op de arbeidsmarkt vooralsnog beperkt.

Tegelijkertijd veroorzaakt de hervorming een aanzienlijke budgettaire verschuiving. Liefst 44% van de betrokkenen (ruim 43.600 mensen) heeft intussen een leefloon aangevraagd en toegekend gekregen via het OCMW. De verwachte federale besparing op de werkloosheid lijkt daardoor deels te worden teruggespeeld naar de uitgaven voor maatschappelijke integratie en de lokale besturen, terwijl de verhoopte fiscale en sociale inkomsten uit arbeid achterblijven.

- Wat is de actuele netto-impact van deze hervorming op de totale federale begroting, wanneer de besparingen op de RVA-uitkeringen worden afgewogen tegen de gestegen uitgaven voor het leefloon?
- In hoeverre komen de huidige doorstroomcijfers naar de arbeidsmarkt (13,5% directe tewerkstelling) overeen met de parameters en verwachte terugverdieneffecten die in de begrotingsopmaak zijn gehanteerd?
- Hoe evalueert u de budgettaire druk die door deze verschuiving bij de OCMW's terechtkomt, en zijn er middelen voorzien om de gemeenten hierin te compenseren?
- Welke begrotingstechnische maatregelen of bijstellingen overweegt u indien de uitstroom naar werk op middellange termijn onder de vooropgestelde doelstellingen blijft steken?

Antwoord - Réponse:

Het antwoord werd niet tijdig door de regering bezorgd.

La réponse n'a pas été fournie par le gouvernement dans les délais.

14 **Vraag van Alexia Bertrand aan Vincent Van Peteghem (VEM Begroting, belast met Administratieve Vereenvoudiging) over "De wervingsstop bij de overheid" (56019199C)**

14 **Question de Alexia Bertrand à Vincent Van Peteghem (VPM Budget, chargé de la Simplification administrative) sur "Le gel des recrutements au sein de la fonction publique" (56019199C)**

In de aanloop naar de begrotings–onderhandelingen heeft het Verbond van Belgische Ondernemingen (VBO) een plan met tien maatregelen voorgesteld om economische groei te stimuleren. De werkgeversorganisatie benadrukt dat de overheid bij de zoektocht naar miljarden niet enkel naar extra inkomsten moet kijken, maar ook naar de eigen efficiëntie en omvang.

Volgens cijfers van de Nationale Bank werken intussen zo'n 1,57 miljoen mensen direct of indirect voor de overheid, een stijging van 43 procent in 25 jaar tijd. Het VBO pleit daarom onder meer voor een wervingsstop bij de overheid, een strenge inspectie voor administratieve vereenvoudiging en een herziening van bijkomende regelgeving om de krapte op de arbeidsmarkt niet verder aan te wakkeren.

Mijn vragen aan u:

- Hoe beoordeelt u de voorstellen van de werkgeversorganisaties, in het bijzonder de voorgestelde wervingsstop voor overheidsdiensten?*
- Maakt een algemene of gedeeltelijke bevrozing van aanwervingen bij de overheid deel uit van de tafel van het begrotingsconclaaf?*
- Hoe staat u tegenover het idee om een inspectiedienst voor administratieve vereenvoudiging op te richten met de bevoegdheid om al te complexe regelgeving tegen te houden?*
- Welke concrete initiatieven neemt de regering op korte termijn om de administratieve lasten voor ondernemingen effectief te verlagen en de economische groei te ondersteunen?*

Antwoord - Réponse:

Het antwoord werd niet tijdig door de regering bezorgd.

La réponse n'a pas été fournie par le gouvernement dans les délais.